

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ บูรณาการจัดทำแผนแม่บทเพื่อพัฒนาเกษตรกรรมระดับชาติจากล่างสู่บน

เป้าหมาย ๑) เกษตรกรมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนแม่บทเพื่อพัฒนาเกษตรกรรม

๒) งานโครงการตามแผนแม่บทเพื่อพัฒนาเกษตรกรรมถูกนำไปปฏิบัติ

๓) สภาเกษตรกรจังหวัดมีการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมจังหวัด เชื่อมโยงกับแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับอำเภอและระดับตำบล

กลยุทธ์ที่ ๑ จัดทำแผนพัฒนาการเกษตรโดยใช้ฐานข้อมูลของเกษตรกร ตั้งแต่ระดับหมู่บ้านสู่จังหวัด

ภายใต้กลยุทธ์ที่ ๑ จัดทำแผนพัฒนาการเกษตรโดยใช้ฐานข้อมูลของเกษตรกร ตั้งแต่ระดับหมู่บ้านสู่จังหวัดนี้ ได้กำหนดโครงการดำเนินงานไว้เดิม ๓ โครงการ ต่อมาในปีงบประมาณ ๒๕๕๘ สภาเกษตรกรแห่งชาติเห็นชอบให้เพิ่มเติมอีก ๑ กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมการขับเคลื่อนแผนแม่บทเพื่อพัฒนาเกษตรกรรมจังหวัดให้เกิดผลในทางปฏิบัติ ซึ่งมีผลการดำเนินงาน ดังนี้

โครงการที่ ๑ โครงการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบล

จากการรวบรวมข้อมูลผลการดำเนินงานจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบลของสภาเกษตรกรจังหวัด และสำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดในปีงบประมาณ ๒๕๕๗ ซึ่งมีการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบล โดยขั้นตอนแรกรวบรวมข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรในตำบล ส่วนใหญ่เป็นข้อมูลทุติยภูมิจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ด้านแหล่งน้ำ คุณภาพดิน ที่ดินทำกิน การปลูกพืช การเลี้ยงปศุสัตว์ ัตว์น้ำ จำนวนประชากรในตำบล จำนวนเกษตรกร และอาชีพเกษตรกรรมหลักในพื้นที่ แหล่งตลาด โรงงานรับซื้อผลผลิตในพื้นที่ การรวมกลุ่ม/องค์กรเกษตรกร และการคมนาคม เป็นต้น รวมถึงบางจังหวัดดำเนินการสำรวจแบบสอบถาม ปัญหาด้านการเกษตรและความต้องการข้อเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาจากผู้แทนเกษตรกรจากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์ศักยภาพ พร้อมจัดประชุมระดมความคิดเห็นเกษตรกรร่วมกับผู้มีส่วนได้เสียเพื่อกำหนดปัญหา และแนวทางพัฒนาการเกษตรในพื้นที่ จากนั้นจัดทำรายละเอียดโครงการตามแนวทางพัฒนาและแก้ไขปัญหาคำหนดไว้ ทั้งนี้จากการจัดเก็บข้อมูลของสำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัด ๖๐ จังหวัด ซึ่งมีจำนวนตำบลเป้าหมายในการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบล รวม ๕,๖๔๑ ตำบล ปรากฏว่าสามารถดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบลแล้วเสร็จ ๔,๕๑๑ ตำบล คิดเป็นร้อยละ ๗๙.๙๗ ตำบล รายละเอียดตามตารางที่ ๑๐

โครงการที่ ๒ โครงการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับอำเภอ

เมื่อสภาเกษตรกรจังหวัด/สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบลแล้วเสร็จ ได้มีการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับอำเภอ โดยรวบรวมแผนพัฒนาเกษตรกรรมของตำบลต่างๆในอำเภอนั้นๆ จำแนกปัญหาด้านการเกษตรในพื้นที่ แล้วจัดกลุ่มปัญหาประเภทเดียวกัน และแนวทางแก้ไขปัญหาจากตำบลต่างๆรวมเป็นปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาระดับอำเภอ พร้อมทั้งจำแนกกลุ่มโครงการประเภทเดียวกันจากตำบลต่างๆ รวมเป็นโครงการแก้ไขปัญหาคณะพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ ซึ่งหลายจังหวัดมีการจัดประชุมระดมความคิดเห็นพิจารณาแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับอำเภอ ซึ่งมีการจัดทำเชื่อมโยงมาจากแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบลภายในอำเภอนั้นๆ ก่อนเสนอเพื่อรวบรวมเป็นแผนแม่บทเพื่อพัฒนาเกษตรกรรมจังหวัดต่อไป ทั้งนี้จากการรวบรวมข้อมูลของสำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัด ๖๐ จังหวัด พบว่าอำเภอเป้าหมายที่ต้องจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับอำเภอ จำนวน ๓๒๔ อำเภอนั้น ได้มีการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับอำเภอ จำนวน ๖๒๒ ตำบล คิดเป็นร้อยละ ๘๕.๙๑ รายละเอียดตามตารางที่ ๑๐

โครงการที่ ๓ โครงการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับจังหวัด

หลังจากจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับอำเภอแล้ว สภาเกษตรกรจังหวัด/สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดรวบรวมข้อมูลแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับอำเภอทุกอำเภอในจังหวัด จำแนกข้อมูลจัดกลุ่มประเภทปัญหาด้านการเกษตร และโครงการเพื่อพัฒนาแก้ไขปัญหาคณะพัฒนาการเกษตรระดับจังหวัด รวบรวมข้อมูลสภาพปัญหาด้านการเกษตรและปัญหาจากปัจจัยภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อภาคการเกษตรในจังหวัด แล้ววิเคราะห์ศักยภาพ พร้อมจัดประชุมระดมความคิดเห็นผู้แทนเกษตรกร ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ และโครงการเพื่อพัฒนาเกษตรกรรมจังหวัด หลังจากจัดทำ (ร่าง) แผนพัฒนาเกษตรกรรมจังหวัด แล้วมีการจัดประชุมเกษตรกรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อพิจารณาร่างแผนพัฒนาเกษตรกรรมจังหวัดดังกล่าวก่อนเสนอสำนักงานสภาเกษตรกรแห่งชาติ ต่อไป ทั้งนี้จากการรวบรวมข้อมูลจากสำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัด ๖๐ จังหวัด ปรากฏว่าได้มีการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรม ๕๔ จังหวัด คิดเป็นร้อยละ ๙๐ รายละเอียดตามตารางที่ ๑๐

ตารางที่ ๑๐ จัดทำแผนพัฒนาการเกษตรโดยใช้ฐานข้อมูลของเกษตรกรตั้งแต่ระดับหมู่บ้านสู่จังหวัด

โครงการ	เป้าหมาย	๒๕๕๓/	
		จำนวน	คิดเป็นร้อยละ
โครงการที่ ๑ โครงการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรระดับตำบล	แผนพัฒนาเกษตรกรระดับตำบลที่ผ่านการมีส่วนร่วมของเกษตรกรหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (เป้าหมาย ๕,๖๔๑ ตำบล)	๔,๕๑๑	๗๙.๙๗%
โครงการที่ ๒ โครงการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรระดับอำเภอ	ได้แผนพัฒนาเกษตรกรระดับอำเภอ ที่บูรณาการจากแผนพัฒนาเกษตรกรระดับตำบล (เป้าหมาย ๓๒๔ อำเภอ)	๖๒๒	๘๕.๙๑
โครงการที่ ๓ โครงการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรระดับจังหวัด	ได้แผนพัฒนาเกษตรกรจังหวัดที่ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียเพื่อใช้จัดทำแผนแม่บทพัฒนาเกษตรกร (เป้าหมาย ๖๐ จังหวัด)	๕๔	๙๐

หมายเหตุ : คำนวณจาก ๖๐ จังหวัด

กิจกรรม ขับเคลื่อนโครงการ/กิจกรรมที่ได้จากการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบล/อำเภอ และจังหวัดไปสู่การปฏิบัติ

ในปีงบประมาณ ๒๕๕๘ สภาเกษตรกรแห่งชาติ ได้กำหนดให้เพิ่มเติม กิจกรรม ขับเคลื่อนโครงการ/กิจกรรมที่ได้จากการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบล/อำเภอ และจังหวัดไปสู่การปฏิบัติ เพื่อให้เกษตรกรได้รับประโยชน์จากโครงการ/กิจกรรมที่ได้จากการจัดทำแผนฯ ซึ่งในช่วง ๔ ปี ของยุทธศาสตร์สภาเกษตรกรแห่งชาติ ปี ๒๕๕๖-๒๕๕๙ ได้แบ่งกิจกรรมการขับเคลื่อนโครงการ/กิจกรรมที่ได้จากการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบล/อำเภอและจังหวัดไปสู่การปฏิบัติ ออกเป็น ๒ ส่วน ได้แก่

๑) ขับเคลื่อนโครงการ/กิจกรรมที่ได้จากการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบล/อำเภอและจังหวัดในปี ๒๕๕๗ ไปสู่การปฏิบัติ ปรากฏว่า สภาเกษตรกรจังหวัดและสำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัด ๖๐ จังหวัดได้ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของดำเนินโครงการที่ได้จากการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบล/อำเภอและจังหวัด ดังนี้ เป็นโครงการที่สภาเกษตรกรจังหวัดและสำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดดำเนินการเองจำนวน ๔ โครงการ งบประมาณดำเนินการ ๙๐,๖๘๔ บาท อีกส่วนหนึ่งประสานเสนอองค์การบริหารส่วนตำบล/เทศบาลและองค์การบริหารส่วนจังหวัด นำเข้าแผนขององค์การบริหารส่วนตำบล/เทศบาล และองค์การบริหารส่วนจังหวัด ไว้จำนวน ๔๕๕ โครงการ วงเงินงบประมาณ ๑๓๕.๕๒ ล้านบาท และมีโครงการที่ อบต./เทศบาลและอบจ. นำไปดำเนินการในพื้นที่แล้ว ๑๑๔ โครงการ งบประมาณ ๘.๓๔ ล้านบาท นอกจากนั้นยังได้ประสานเสนอโครงการให้หน่วยงานราชการในจังหวัด/ภาคและส่วนกลางสนับสนุน โดยหน่วยงานได้นำเข้าแผนไว้ ๔๗๒ โครงการ วงเงินงบประมาณ ๒๑๐.๗/๑ ล้านบาท และหน่วยงานราชการได้นำโครงการไปดำเนินการแล้ว ๙๔ โครงการ งบประมาณ ๖๒.๕๐ ล้านบาท รายละเอียดตามตารางที่ ๑๑

ตารางที่ ๑๑ กิจกรรมขับเคลื่อนโครงการ/กิจกรรมที่ได้จากการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบล/อำเภอและจังหวัดไปสู่การปฏิบัติ

การดำเนินการโครงการ	ปี ๒๕๕๘ (รวบรวมจาก ๖๐จังหวัด)	
	จำนวนโครงการ	งบประมาณ (บาท)
๑ สกจ./สภจ.ดำเนินการเอง	๔	๙๐,๖๘๔
๒. อบต./เทศบาล/อบจ.		
- นำเข้าแผนไว้	๔๕๕	๑๓๕,๕๒๐,๔๙๙
- นำโครงการไปดำเนินการแล้ว	๑๑๔	๘,๓๔๑,๐๙๙
๓. หน่วยงานราชการในจังหวัด/ภาค/ส่วนกลาง		
- นำเข้าแผนไว้	๔๓/๒	๒๑๐,๓/๑๙,๙๔๐
- นำโครงการไปดำเนินการแล้ว	๙๔	๖๒,๕๐๕,๔๐๕

๒) ขับเคลื่อนโครงการ/กิจกรรมที่ได้จากการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบลในปี ๒๕๕๙ ไปสู่การปฏิบัติ

โดยในปีงบประมาณ ๒๕๕๙ สภาเกษตรกรแห่งชาติกำหนดให้สภาเกษตรกรจังหวัด/สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดดำเนินโครงการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบลเป้าหมาย อำเภอละ ๑ ตำบล รวม ๓/๓ จังหวัด ๔๔๔ ตำบล เพื่อให้ได้แผนพัฒนาอาชีพ โดยปรับเปลี่ยนชนิดการทำเกษตรกรรม หรือปรับปรุงกิจกรรมการเกษตรที่มีอยู่เดิมให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และความต้องการของตลาด มุ่งแก้ไขปัญหาราคาสินค้าเกษตร รวมทั้งได้ปัญหาการเกษตรในพื้นที่ที่สำคัญอย่างน้อย ๔ เรื่อง ได้แก่ ปัญหาหนี้สิน ปัญหาที่ดินทำกิน ปัญหาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ปัญหาสวัสดิการสิทธิเกษตรกรและการไม่ได้รับความเป็นธรรม รวมทั้งปัญหาการเกษตรอื่นๆในพื้นที่ ซึ่งผลการขับเคลื่อนงานได้มีการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบลแล้วเสร็จจำนวน ๔๕๖ ตำบล จากเป้าหมาย ๔๔๔ ตำบล มีการจัดตั้งกลุ่ม/องค์กรเกษตรกรรายสินค้าเพื่อแก้ไขปัญหาราคาสินค้าเกษตรได้จำนวน ๒๒๖ องค์กรจากเป้าหมาย ๔๔๔ องค์กร ประสานให้เกษตรกรผู้มีปัญหาสำคัญทั้ง ๔ เรื่อง สามารถยื่นเรื่องให้หน่วยงานที่รับผิดชอบช่วยเหลือแก้ไขปัญหา จำนวน ๕๓,๓๐๙ ราย ในจำนวนนี้เกษตรกรผู้มีปัญหาได้รับการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาจากหน่วยงานรับผิดชอบแล้ว ๑๒,๔๐๓ ราย เกษตรกรที่เหลืออยู่ระหว่างดำเนินการ รายละเอียดตามตารางที่ ๑๒

ตารางที่ ๑๒ ชั้นเคลื่อนโครงการ/กิจกรรมที่ได้จากการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบล ในปี ๒๕๕๙ ไปสู่การปฏิบัติ

เป้าหมาย	ผลการปี ๒๕๕๙ (รวบรวมจาก ๓/๓ จังหวัด)
๑. จำนวนแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบล (เป้าหมาย ๘๘๘ ตำบล)	๘๕๖ ตำบล
๒. จัดตั้งกลุ่ม/องค์กรเกษตรกรรายสินค้าเกษตรเพื่อแก้ไขปัญหาราคาสินค้า (เป้าหมาย ๘๘๘ องค์กร)	๒๒๖ องค์กร
๓. เกษตรกรผู้มีปัญหาหนี้สินสามารถยื่นเรื่องให้หน่วยงานช่วยเหลือแก้ไขปัญหา	๘,๘๑๐ ราย
๔. เกษตรกรผู้มีปัญหาหนี้สินได้รับการช่วยเหลือจากหน่วยงาน	๑,๓๒๖ ราย
๕. เกษตรกรผู้มีปัญหาที่ดินทำกินสามารถยื่นเรื่องให้หน่วยงานช่วยเหลือแก้ไข	๑๔,๐๓๖ ราย
๖. เกษตรกรผู้มีปัญหาที่ดินทำกินได้รับการช่วยเหลือจากหน่วยงาน	๘๓/๕ ราย
๗. เกษตรกรผู้มีปัญหาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรสามารถยื่นเรื่องให้หน่วยงานช่วยเหลือแก้ไข	๒๓,๔๕๕ ราย
๘. เกษตรกรผู้มีปัญหาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรได้รับการช่วยเหลือจากหน่วยงาน	๘,๓๒๔ ราย
๙. เกษตรกรผู้มีปัญหาสวัสดิการ สิทธิเกษตรกร และการไม่ได้รับความเป็นธรรม สามารถยื่นเรื่องให้หน่วยงานช่วยเหลือแก้ไข	๑๑,๔๐๘ ราย
๑๐. เกษตรกรผู้มีปัญหาสวัสดิการ สิทธิเกษตรกร และการไม่ได้รับความเป็นธรรมได้รับการช่วยเหลือจากหน่วยงาน	๑,๔๓/๘ ราย
รวมเกษตรกรผู้มีปัญหายื่นเรื่องให้ให้หน่วยงานช่วยเหลือแก้ไขทั้ง ๔ ปัญหา	๕๓,๓/๐๙ ราย
รวมเกษตรกรผู้มีปัญหาได้รับการช่วยเหลือจากหน่วยงาน ทั้ง ๔ ปัญหา	๑๒,๔๐๓ ราย

กลยุทธ์ที่ ๒ บูรณาการแผนพัฒนาการเกษตรของจังหวัด กลุ่มจังหวัดและภาค เป็นแผนแม่บทเพื่อพัฒนาเกษตรกรรมระดับชาติ

โครงการที่ ๑ โครงการจัดทำแผนแม่บทเพื่อพัฒนาเกษตรกรรมระดับชาติ

ในปีงบประมาณ ๒๕๕๖ สำนักงานสภาเกษตรกรแห่งชาติได้จัดประชุมสัมมนาถ่ายทอดความรู้แก่สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัด และพนักงานสำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัด โดยแบ่งสัมมนาเป็น ๔ ภาค จำนวน ๒,๑๙๗ คน เกี่ยวกับวิธีการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบล และบูรณาการเชื่อมโยงจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมอำเภอและจังหวัด จากนั้นในปีงบประมาณ ๒๕๕๗ สภาเกษตรกรจังหวัด/สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดได้จัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบล เชื่อมโยงเป็นแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับอำเภอ และระดับจังหวัด แล้วจัดส่งแผนพัฒนาเกษตรกรรมจังหวัดให้สำนักงานสภาเกษตรกรแห่งชาติ โดยได้มีการจัดทำ (ร่าง) แผนแม่บทเพื่อพัฒนาเกษตรกรรมระดับชาติขึ้น

ในปีงบประมาณ ๒๕๕๘ สภาเกษตรกรแห่งชาติ ได้แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนแม่บทเพื่อพัฒนาเกษตรกรรม และแต่งตั้งคณะทำงานจัดเตรียมข้อมูลแผนแม่บทเพื่อพัฒนาเกษตรกรรม ซึ่งคณะทำงานฯ ได้ดำเนินการประมวลข้อมูลจากแผนพัฒนาเกษตรกรรมจังหวัด ร่วมกับข้อเสนอของคณะกรรมการประจำสภาเกษตรกรแห่งชาติ แล้วนำเสนอต่อคณะกรรมการด้านยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนแผนพัฒนาเกษตรกรรมและงบประมาณ โดยต่อมาในปีงบประมาณ ๒๕๕๘ สำนักงานสภาเกษตรกรแห่งชาติได้จัดประชุมเพื่อแสดงความคิดเห็นต่อร่างแผนแม่บทเพื่อพัฒนาเกษตรกรรม ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๔) โดยมีผู้แทนจากสภาเกษตรกรแห่งชาติ องค์กรด้านการเกษตร ภาคเอกชน และหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมระดมความคิดเห็น จำนวน ๔๔ คน จากนั้นสำนักงานสภาเกษตรกรแห่งชาติได้ปรับปรุงแก้ไขร่างแผนแม่บทเพื่อพัฒนาเกษตรกรรมตามข้อเสนอที่ประชุม แล้วได้มีการนำ (ร่าง) แผนแม่บทเพื่อพัฒนาเกษตรกรรมดังกล่าวเสนอขอพิจารณาพิจารณา รับฟังความคิดเห็นจากสมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัด พนักงาน หน่วยงานราชการ องค์กรภาครัฐ และเอกชนที่เกี่ยวข้องในการจัดสัมมนา เรื่อง “สานพลังประชารัฐ สร้างเศรษฐกิจฐานราก ขับเคลื่อนการพัฒนาเกษตรกร ภาคเกษตรสู่ความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน” ที่เมืองทองธานี ในปีงบประมาณ ๒๕๕๙ โดยมีผู้เข้าสัมมนาจำนวน ๒,๔๒๐ คน มีการแบ่งกลุ่มระดมความคิดเห็นตามยุทธศาสตร์ของแผนแม่บทฯ และสำนักงานสภาเกษตรกรแห่งชาติได้ปรับปรุงแก้ไข (ร่าง) แผนแม่บทเพื่อพัฒนาเกษตรกรรมดังกล่าว ทั้งนี้ได้มีการจัดส่งแผนแม่บทเพื่อพัฒนาเกษตรกรรมฉบับสมบูรณ์ต่อนายกรัฐมนตรีเมื่อปลายปีงบประมาณ ๒๕๕๙ รายละเอียดตามตารางที่ ๑๓

ตารางที่ ๑๓ กลยุทธ์ที่ ๒ บูรณาการแผนพัฒนาการเกษตรของจังหวัดกลุ่มจังหวัดและภาคเป็นแผนแม่บทเพื่อการพัฒนาเกษตรกรรมระดับชาติ

โครงการ/กิจกรรมที่ดำเนินการตาม กลยุทธ์	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน				รวม
		๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๘	๒๕๕๙	
โครงการที่ ๑ โครงการจัดทำแผนแม่บทเพื่อพัฒนาเกษตรกรรมระดับชาติ	ได้แผนแม่บทพัฒนาเกษตรกรรมที่ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียรวมทั้งเชื่อมโยงแผนแม่บทระดับจังหวัด	๒,๑๙๓/คน	-	๑ แผน ๔๔ คน	๑ แผน ๒,๔๒๐ คน	๑ แผน ๔,๖๑๑ คน
๑. ประชุมสัมมนาการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์สภาเกษตรกรแห่งชาติ ปี ๒๕๕๖-๒๕๕๙ สู่การปฏิบัติเพื่อพัฒนาเกษตรกรรมอย่างยั่งยืน	- ผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนามีความรู้ความเข้าใจในการจัดเก็บวิเคราะห์ข้อมูลด้านการเกษตรในพื้นที่ เพื่อจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบล และบูรณาการเชื่อมโยงจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับอำเภอและจังหวัด	๒,๑๙๓/คน				๒,๑๙๓/คน
๒. ประชุมเพื่อแสดงความคิดเห็นต่อร่างแผนแม่บทเพื่อพัฒนา เกษตรกรรมฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔)	- ได้ร่างแผนแม่บทเพื่อพัฒนาเกษตรกรรมที่ผ่านการประชุมระดมความคิดเห็นแก้ไขจากคณะกรรมการด้านยุทธศาสตร์ สภาเกษตรกรแห่งชาติ องค์กรด้านการเกษตรภาคเอกชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง			๑ แผน ๔๔ คน		๑ แผน ๔๔ คน
๓. จัดสัมมนา เรื่อง “สานพลังประชา รัฐ สร้างเศรษฐกิจฐานราก ขับเคลื่อนการพัฒนาเกษตรกร ภาคเกษตรสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน”	- ได้ร่างแผนแม่บทเพื่อพัฒนาเกษตรกรรมที่ผ่านการประชาพิจารณ์ระดมความคิดเห็นสมาชิกสภาเกษตรกร จังหวัด ร่วมกับหน่วยงานราชการ องค์กรด้านการเกษตร ภาคเอกชนและภาคีที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดทำเป็นแผนแม่บทเพื่อพัฒนาเกษตรกรรมระดับชาติฉบับสมบูรณ์				๑ แผน ๒,๔๒๐ คน	๑ แผน ๒,๔๒๐ คน

กลยุทธ์ที่ ๓ ติดตามผลกานดำเนินงานของส่วนราชการตามแผนแม่บท

โครงการที่ ๑ โครงการติดตามและตรวจสอบการปฏิบัติงานตามแผนแม่บท

สืบเนื่องจากได้มีการจัดส่งแผนแม่บทเพื่อพัฒนาเกษตรกรรมระดับชาติฉบับสมบูรณ์ให้นายกรัฐมนตรีเมื่อปลายปีงบประมาณ ๒๕๕๙ ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างรอผลการพิจารณาว่า รัฐบาลจะมีบัญชาให้ดำเนินการตามยุทธศาสตร์ และโครงการที่เสนออย่างไรบ้าง จึงยังไม่มี การดำเนินโครงการติดตามและตรวจสอบการปฏิบัติงานตามแผนแม่บทในช่วงยุทธศาสตร์สภาเกษตรกรแห่งชาติ ปี ๒๕๕๖-๒๕๕๙ ที่ผ่านมา

สรุป ผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ที่ ๓ บูรณาการจัดทำแผนแม่บทเพื่อพัฒนาเกษตรกรรมระดับชาติจากล่างสู่บน

๑) ในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบล/อำเภอ เกษตรกรมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมประชุมระดมความคิดเห็นการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบล ส่วนการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับจังหวัดมีการเชิญผู้แทนเกษตรกร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมประชุมระดมความคิดเห็นแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับจังหวัดเช่นเดียวกัน ทั้งนี้การจัดทำแผนแม่บทเพื่อพัฒนาเกษตรกรรมระดับชาติ มีการจัดประชุมคณะกรรมการด้านยุทธศาสตร์ฯ ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณา (ร่าง) แผนแม่บทเพื่อพัฒนาเกษตรกรรม จากนั้นมีการจัดประชุมประชาพิจารณ์ (ร่าง) แผนแม่บทเพื่อพัฒนาเกษตรกรรม โดยมีสมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดทั่วประเทศร่วมพิจารณาให้ความคิดเห็น

๒) งาน/โครงการตามแผนพัฒนาเกษตรกรรมได้มีการประสานเพื่อนำแผนพัฒนาเกษตรกรรมไปสู่การปฏิบัติ ทั้งในระดับตำบล ระดับอำเภอ และระดับจังหวัด โดยประสานเสนอโครงการ/กิจกรรมที่ได้จากการจัดทำแผนเสนอองค์การบริหารส่วนตำบล/เทศบาล/ หน่วยงานในระดับจังหวัด/ภาคและส่วนกลาง ซึ่งมีการนำไปดำเนินการแล้วบางโครงการ และบางส่วนหน่วยงานได้บรรจุเข้าแผนของหน่วยงานไว้เพื่อดำเนินการต่อไป

๓) การจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมมีการเชื่อมโยงตั้งแต่การจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบล ประมวลข้อมูลเป็นแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับอำเภอและระดับจังหวัด จากนั้นบูรณาการเป็นแม่บทเพื่อพัฒนาเกษตรกรรมระดับชาติ

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ สร้างความมั่นคง มั่นคงและยั่งยืนในอาชีพเกษตรกรรม

เป้าหมาย

- ๑) สร้างจังหวัดต้นแบบจัดการสินค้าเกษตรครบวงจร และขยายผลสู่จังหวัดอื่น
- ๒) เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรได้รับการถ่ายทอดความรู้เพื่อปรับตัวรองรับการรวมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ ๔ สร้างความมั่นคง มั่นคงและยั่งยืน ในอาชีพเกษตรกรรม ได้มีการกำหนดกลยุทธ์ไว้เดิม ๔ กลยุทธ์ ต่อมาต้นปีงบประมาณ ๒๕๕๘ มีการกำหนดกลยุทธ์ที่ ๕ เพิ่มขึ้นอีก ๑ กลยุทธ์ ซึ่งมีผลการดำเนินงาน ดังนี้

กลยุทธ์ที่ ๑ การผลิตสินค้าที่มีคุณภาพและต้นตอตามความต้องการของตลาด

โดยภายใต้กลยุทธ์กำหนดไว้ ๑ โครงการ ได้แก่ โครงการสร้างมูลค่าเพิ่มและเชื่อมโยงธุรกิจที่เป็นธรรม (ระดับสถาบันเกษตรกร) ซึ่งไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณปี ๒๕๕๗ จากสำนักงานงบประมาณให้ดำเนินโครงการนี้ เนื่องจากเห็นว่าเป็นภารกิจกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ อย่างไรก็ตามสภาเกษตรกรจังหวัด/สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดได้ริเริ่มดำเนินกิจกรรมสร้างเครือข่ายสินค้าเกษตรในปีงบประมาณ ๒๕๕๘ ซึ่งจากการรวบรวมข้อมูล ๖๐ จังหวัด ปรากฏว่ามีจังหวัดที่ดำเนินกิจกรรมสร้างเครือข่ายสินค้าเกษตร (โดยจัดตั้งองค์กรเกษตรกรรายสินค้าและมีการเชื่อมโยงเครือข่าย) จำนวน ๒๓ จังหวัด รวม ๑๔๕ องค์กร ชนิดสินค้า เช่น ข้าวอินทรีย์ ข้าวไรซ์เบอร์รี่อินทรีย์ ข้าวหอมมะลิ ผักปลอดสารพิษ เห็ด ปาล์มน้ำมัน ทุเรียน ไก่พื้นเมือง โคเนื้อ กระบือ หอยแครง เป็นต้น รายละเอียดตามตารางที่ ๑๔

ตารางที่ ๑๔ โครงการสร้างมูลค่าเพิ่มและเชื่อมโยงธุรกิจเกษตรที่เป็นธรรม (ระดับสถาบันเกษตรกร)

เป้าหมาย	กิจกรรมที่จังหวัด ดำเนินการ	ผลการดำเนินงาน ปี ๒๕๕๘ (รวบรวมจาก ๖๐ จังหวัด)				หมายเหตุ
		จำนวน จังหวัด	จำนวน องค์กร ที่จัดตั้ง	จำนวน สมาชิก	ชนิดสินค้า	
มีการเชื่อมโยงธุรกิจซื้อ ขายสินค้าเกษตรระหว่าง สถาบันเกษตรกรจังหวัด ละ ๑ เรื่อง รวม ๓/๓/ เรื่องต่อปี	การสร้างเครือข่าย สินค้าเกษตร (ตั้ง องค์กรเกษตรกร รายสินค้า)	๒๓	๑๕๔	๓,๐๒๘	ข้าวอินทรีย์, ข้าวไรซ์เบอร์รี่แบบ อินทรีย์, ข้าวขาวหอมมะลิ ๑๐๕, เมล็ดพันธุ์ข้าว, ไข่, ตะไคร้, ถั่ว เขียว, ผักปลอดสารพิษ, เห็ด, ข้าวโพดข้าวเหนียว, ปาล์มน้ำมัน, ทุเรียน, มันสำปะหลัง, ไข่ พื้นเมือง, หอยแครง, โคเนื้อ, กระบือ, แพะ, แกะ	- ไม่ได้รับจัดสรรงบประมาณให้ ดำเนินโครงการนี้เนื่องจากเป็น ภารกิจกระทรวงเกษตรและ สหกรณ์

กลยุทธ์ที่ ๒ สร้างอำนาจต่อรองให้เกษตรกรได้รับผลตอบแทนสูงสุดจากผลผลิต

โดยภายใต้กลยุทธ์นี้กำหนดไว้ ๑ โครงการ ได้แก่ โครงการติดตามและร่วมมือการเจรจาซื้อขายสินค้าเกษตรเพื่อรักษาเสถียรภาพราคา ซึ่งโครงการนี้ไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ ปี ๒๕๕๗ จากสำนักงานงบประมาณเนื่องจากเห็นว่าเป็นภารกิจของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กลยุทธ์ที่ ๓ สร้างการเรียนรู้และพัฒนาของเกษตรกรที่สอดคล้องกับภูมิปัญญาท้องถิ่นและสถานการณ์โลก โดยภายใต้กลยุทธ์นี้กำหนดไว้ ๒ โครงการ ดังนี้

โครงการที่ ๑ โครงการศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณให้ดำเนินโครงการนี้ เนื่องจากมีความเห็นว่าเป็นภารกิจของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

โครงการที่ ๒ โครงการเตรียมความพร้อมเกษตรกรรองรับการร่วมเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ซึ่งกำหนดกิจกรรมภายใต้โครงการไว้ ๒ กิจกรรม ได้แก่

กิจกรรมที่ ๑ สัมมนาและศึกษาดูงานหลักสูตร “การศึกษาเรียนรู้เปรียบเทียบด้านการเกษตร กลุ่มประเทศประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน” แก่สมาชิกสภาเกษตรกรแห่งชาติ ปีละ ๔ รุ่นๆละ ๒๐ คน รวม ๑๒๐ คนต่อปี รวม ๔ ปี ๔๘๐ คน ซึ่งผลการดำเนินงานจัดสัมมนาและศึกษาดูงานประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนสาธารณรัฐสหภาพเมียนมาร์และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ในปี ๒๕๕๗ และปี ๒๕๕๘ รวม ๑๐๘ คนตามงบประมาณที่ได้รับจัดสรร

กิจกรรมที่ ๒ จัดระบบการจัดการสินค้าเกษตรรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยกิจกรรมนี้ยังไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณเนื่องจากเห็นว่าเป็นภารกิจของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กลยุทธ์ที่ ๔ สิทธิประโยชน์และสวัสดิการของเกษตรกร

ภายใต้กลยุทธ์ที่กำหนดไว้ ๑ โครงการ ได้แก่ โครงการกำหนดรูปแบบสวัสดิการที่เหมาะสมแก่เกษตรกร โดยโครงการนี้ไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินการ แต่อย่างไรก็ตามในปีงบประมาณ ๒๕๕๘ สภาเกษตรกรแห่งชาติได้เสนอร่างพระราชบัญญัติการจัดสวัสดิการให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติ และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กลยุทธ์ที่ ๕ พัฒนาเกษตรกรอุตสาหกรรมแปรรูป

โดยในการประชุมสภาเกษตรกรแห่งชาติ ครั้งที่ ๖/๒๕๕๗ วันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๗ มีมติให้เพิ่มเติม กลยุทธ์ที่ ๕ พัฒนาเกษตรกรอุตสาหกรรมแปรรูป ซึ่งในปีงบประมาณ ๒๕๕๙ มีสภาเกษตรกรจังหวัด/สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดดำเนินโครงการเกษตรอุตสาหกรรมแปรรูปรวม ๑๕ โครงการ จำแนกเป็น ๕ กลุ่มสินค้า ได้แก่ แปรรูปยางพารา ปาล์มน้ำมัน มันสำปะหลัง พลังงานทดแทนและข้าว โดยแบ่งเป็นความก้าวหน้าการดำเนินงาน ได้แก่ อยู่ระหว่างขั้นตอนการจัดเตรียมเอกสาร/จัดทำโครงการ จำนวน ๗ โครงการ อยู่ระหว่างขอกู้เงินยื่นขอใบอนุญาต/จัดตั้งบริษัทหรือองค์กร จำนวน ๔ โครงการ อยู่ระหว่างรอการอนุมัติเงินกู้และใบอนุญาต ๓ โครงการ ทั้งนี้ มีโครงการที่ได้รับอนุมัติเงินกู้แล้ว ๑ โครงการ

สรุป ผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ที่ ๔ สร้างความมั่นคง มั่นคงและยั่งยืนในอาชีพเกษตรกรรวม

๑) แม้จะไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินโครงการสร้างมูลค่าเพิ่ม และเชื่อมโยงธุรกิจเกษตรที่เป็นธรรม เพื่อสร้างจังหวัดต้นแบบจัดการสินค้าเกษตรครบวงจร และขยายผลสู่จังหวัดอื่น แต่สภาเกษตรกรจังหวัด/สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดได้ดำเนินการจัดตั้งองค์กรเกษตรกรรายสินค้า และสร้างเครือข่ายสินค้าเกษตรได้จำนวน ๒๓ จังหวัด

๒) สมาชิกสภาเกษตรกรแห่งชาติได้เข้าสัมมนาและศึกษาดูงานหลักสูตร “การศึกษาเรียนรู้เปรียบเทียบด้านการเกษตร กลุ่มประเทศประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน” เพื่อปรับตัวรองรับการรวมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ สภาเกษตรกรรวมใจปฏิรูปภาคการเกษตร

เป้าหมาย

- ๑) สภาเกษตรกรจังหวัด สภาเกษตรกรแห่งชาติมีการร่วมมือกับหน่วยงาน/องค์กรต่างๆ ในการพัฒนาแก้ไขปัญหาด้านการเกษตรในพื้นที่
 - ๒) เกษตรกรเป้าหมายได้รับการถ่ายทอดความรู้ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้านการจัดการฟาร์มตั้งแต่การผลิต การแปรรูป และการตลาด
 - ๓) เกษตรกรเป้าหมายได้รับการถ่ายทอดความรู้ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ การพึ่งพาตนเองด้วยระบบเกษตรกรรมยั่งยืน
- ภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ ๕ สภาเกษตรกรรวมใจปฏิรูปภาคเกษตรกรรมนี้ ประกอบด้วย ๓ กลยุทธ์ ซึ่งมีผลการดำเนินงาน ดังนี้

กลยุทธ์ที่ ๑ การสร้างความร่วมมือระหว่างสภาเกษตรกรร่วมกับหน่วยงานต่างๆในการพัฒนาแก้ไขปัญหาด้านการเกษตรในพื้นที่

โดยสภาเกษตรกรจังหวัดและสภาเกษตรกรแห่งชาติ ได้ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน สถาบันการศึกษา และประสานระหว่างสภาเกษตรกรจังหวัดด้วยกันซึ่งจำแนกลักษณะความร่วมมือได้เป็น การจัดทำข้อตกลงความร่วมมือดำเนินกิจกรรม/โครงการระหว่างสภาเกษตรกรกับหน่วยงาน/องค์กรต่างๆ และการประสานงานและบูรณาการร่วมมือดำเนินกิจกรรม/โครงการ ทั้งนี้ในปี ๒๕๕๗ มีผลการประสานงาน/บูรณาการจำนวนสูงที่สุด ๑๓๗ เรื่อง รองลงไปได้แก่ปี ๒๕๕๖ จำนวน ๑๐๒ เรื่อง และปี ๒๕๕๘ จำนวน ๓๓ เรื่อง นอกจากนี้มีการจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นในปี ๒๕๕๘ สูงสุด จำนวน ๖๔ ข้อตกลง รองลงมาปี ๒๕๕๗ จำนวน ๕๙ ข้อตกลง ปี ๒๕๕๖ จำนวน ๑๗ ข้อตกลง และปี ๒๕๕๙ จำนวน ๓ ข้อตกลงตามลำดับ รายละเอียดตามตารางที่ ๑๕

ตารางที่ ๑๕ การสร้างความร่วมมือระหว่างสภาเกษตรกรร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ในการพัฒนาแก้ไขปัญหาด้านการเกษตรในพื้นที่

กิจกรรม : การเสริมสร้างความร่วมมือและประสานงานกับภาครัฐและเอกชนของสภาเกษตรกรจังหวัด และสภาเกษตรกรแห่งชาติ

เป้าหมาย	หน่วยงาน/องค์กรต่างๆ ในการพัฒนาแก้ไขปัญหาด้านการเกษตรในพื้นที่		จำนวนข้อตกลงความร่วมมือ/การร่วมมือดำเนินกิจกรรม/โครงการระหว่างสภาเกษตรกรกับหน่วยงาน/องค์กรต่างๆ				รวม	
			๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๘	๒๕๕๙		
สภาเกษตรกรจังหวัด สภาเกษตรกรแห่งชาติ มีการร่วมมือกับหน่วยงาน/องค์กรต่างๆ ในการพัฒนาแก้ไขปัญหาด้านการเกษตรในพื้นที่	หน่วยงานของรัฐ	ประสานงาน/การบูรณาการ	๕๒	๑๗	๒๐	๐	๘๙	
		การจัดทำ MOU	๘	๑๗	๑๕	๑	๔๑	
	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	ประสานงาน/การบูรณาการ	๓๙	๙๙	๑๐	๐	๑๔๘	
		การจัดทำ MOU	๑	๒๔	๒๕	๐	๕๐	
	ภาคเอกชน	ประสานงาน/การบูรณาการ	๙	๑๔	๒	๐	๒๕	
		การจัดทำ MOU	๐	๕	๕	๑	๑๑	
	สถาบันการศึกษา	ประสานงาน/การบูรณาการ	๒	๗	๑	๐	๑๐	
		การจัดทำ MOU	๓	๑๐	๕	๑	๒๒	
	ระหว่างสภาเกษตรกรจังหวัดด้วยกัน	ประสานงาน/การบูรณาการ	๐	๐	๐	๐	๐	
		การจัดทำ MOU	๕	๓	๕	๐	๑๖	
	รวมการประสานงาน/การบูรณาการ (เรื่อง)			๑๐๒	๑๓๗	๓๓	๐	๒๗๒
	รวมการจัดทำ MOU (ข้อตกลง)			๑๗	๕๙	๖๕	๓	๑๔๓

กลยุทธ์ที่ ๒ พัฒนาศักยภาพของเกษตรกรด้านการจัดการฟาร์ม

กลยุทธ์ที่ ๒ นี้ มีเป้าหมายให้เกษตรกรได้ระดมความรู้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้านการจัดการฟาร์มตั้งแต่การผลิต การแปรรูป และการตลาด ซึ่งมีกิจกรรมที่สำคัญ ๒ กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมพัฒนาศักยภาพการแข่งขันสินค้าเกษตร โดยสภาเกษตรกรจังหวัด สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดประสานหน่วยงานถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกรด้านการละ สด เลิก ใช้สารเคมี และการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย รวมทั้งถ่ายทอดความรู้การผลิตสินค้าเกษตรตามมาตรฐาน GAP, Q และอินทรีย์ รวม ๑,๓๓๔ ราย ส่วนกิจกรรมที่ ๒ สนับสนุนและส่งเสริมการศึกษา ฝึกอบรม ถ่ายทอดเทคโนโลยีแก่เกษตรกร เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการประกอบอาชีพอย่างครบวงจรในปี ๒๕๕๙ จำนวน ๑๔,๒๓๑ ราย นอกจากนี้ยังดำเนินโครงการสร้างความเข้มแข็งแก่เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรรายสินค้าเกษตร โดยมีการรวมกลุ่มรายสินค้าและได้รับการถ่ายทอดความรู้แนวทางการพัฒนากิจกรรมเกษตรในฟาร์มด้านการผลิต การแปรรูป และการตลาด รวมทั้งวิธีจัดทำแผนการผลิต ในปี ๒๕๕๙ จำนวน ๑๔,๐๖๙ ราย รวมเกษตรกรได้รับการถ่ายทอดความรู้ด้านการจัดการฟาร์ม ในปี ๒๕๕๘ และปี ๒๕๕๙ จำนวน ๒๙,๖๓๔ ราย รายละเอียดตามตารางที่ ๑๖

ตารางที่ ๑๖ พัฒนาศักยภาพของเกษตรกรด้านการจัดการฟาร์ม

เป้าหมาย	โครงการ/กิจกรรม	จำนวนเกษตรกรที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้ด้านการจัดการฟาร์ม (ราย)		รวม
		๒๕๕๘	๒๕๕๙	
เกษตรกรเป้าหมายได้รับการถ่ายทอดความรู้ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้านการจัดการฟาร์มตั้งแต่การผลิต การแปรรูป และการตลาด	๑. กิจกรรมพัฒนาศักยภาพการแข่งขันสินค้าเกษตร - จำนวนเกษตรกรที่ละ ลด เลิก ใช้สารเคมี การผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย (ราย) - เกษตรกรเข้าร่วมการผลิตสินค้าเกษตรตามมาตรฐาน GAP,Q, อินทรีย์ (ราย)	๓๘๕ ๙๔๙		๓๘๕ ๙๔๙
	๒. กิจกรรมสนับสนุนและส่งเสริมการศึกษา การฝึกอบรม และการถ่ายทอดเทคโนโลยีแก่เกษตรกร เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการประกอบอาชีพเกษตรกรอย่างครบวงจร		๑๔,๒๓๑	๑๔,๒๓๑
	๓. โครงการสร้างความเข้มแข็งแก่เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรรายสินค้าเกษตร - จำนวนเกษตรกรที่รวมตัวเบื้องต้นเป็นกลุ่มของเกษตรกรรายสินค้าเกษตรรับการชี้แจงถ่ายทอดความรู้แนวทางพัฒนา กิจกรรมเกษตรในฟาร์ม ด้านการผลิต การแปรรูป การตลาดและกิจกรรมใหม่รวมทั้งวิธีการจัดทำแผนการผลิต		๑๔,๐๖๙	๑๔,๐๖๙
รวมจำนวนเกษตรกรที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้ด้านการจัดการฟาร์ม (ราย)		๑,๓๓๔	๒๘,๓๐๐	๒๙,๖๓๔

กลยุทธ์ที่ ๓ การพึ่งพาตนเองด้วยระบบเกษตรกรรมยั่งยืน

กลยุทธ์ที่ ๓ นี้มีเป้าหมายเกษตรกรได้รับการถ่ายทอดความรู้ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ การพึ่งพาตนเองด้วยระบบเกษตรกรรมยั่งยืน ซึ่งสภาเกษตรกรจังหวัด และสำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดได้ดำเนินโครงการที่สำคัญภายใต้กลยุทธ์นี้ ๓ โครงการ ได้แก่ ๑) โครงการอบรมหลักสูตร ส่งเสริม/พัฒนาการเกษตรตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรผสมผสาน/เกษตรอินทรีย์ ปี ๒๕๕๗ ปี ๒๕๕๘ และปี ๒๕๕๙ จำนวน ๑,๘๙๙ ราย ๒) โครงการส่งเสริมการปลูกพืชหลังนา ดำเนินการในปี ๒๕๕๘ จำนวน ๓๐๐ ราย และ ๓) โครงการจัดทำนาห้วยทดแทนในพื้นที่นาข้าวไม่เหมาะสม สนับสนุนการเลี้ยงโคนมในปี ๒๕๕๙ จำนวน ๙๘ ราย รวมเกษตรกรที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้ระบบเกษตรกรรมยั่งยืนทั้ง ๓ ปี ตั้งแต่ปี ๒๕๕๗ ปี ๒๕๕๘ และปี ๒๕๕๙ รวม ๒,๒๙๗ ราย รายละเอียดตามตารางที่ ๑๓

ตารางที่ ๑๓ การพึ่งพาตนเองด้วยระบบเกษตรกรรมยั่งยืน

เป้าหมาย : เกษตรกรเป้าหมายได้รับการถ่ายทอดความรู้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ การพึ่งพาตนเองด้วยระบบเกษตรกรรมยั่งยืน
ตัวชี้วัด : จำนวนเกษตรกรเป้าหมายที่มีการปรับปรุงกิจกรรมแบบทำการเกษตรมุ่งพึ่งพาตนเองด้วยระบบเกษตรกรรมยั่งยืน

โครงการ/กิจกรรม	จำนวนจำนวนเกษตรกรที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้มุ่งพึ่งพาตนเองด้วยระบบเกษตรกรรมยั่งยืน (ราย)			รวม
	๒๕๕๗	๒๕๕๘	๒๕๕๙	
โครงการอบรมหลักสูตรส่งเสริม/พัฒนาการเกษตรตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรแบบผสมผสาน/เกษตรอินทรีย์	๑๐๐	๑๑๒	๑,๖๘๗	๑,๘๙๙
โครงการส่งเสริมปลูกพืช หลังนา		๓๐๐		๓๐๐
โครงการจัดทำนาห้วยทดแทนในพื้นที่นาข้าวไม่เหมาะสมสนับสนุนการเลี้ยงโคนม			๙๘	๙๘
รวมจำนวนเกษตรกรที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้ มุ่งพึ่งพาตนเองด้วยระบบเกษตรกรรมยั่งยืน (ราย)	๑๐๐	๔๑๒	๑,๗๘๕	๒,๒๙๗

สรุป ผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ที่ ๕ สภาเกษตรกรรวมใจปฏิรูปภาคเกษตรกรรม

- ๑) สภาเกษตรกรจังหวัดและสภาเกษตรกรแห่งชาติ มีการประสานงานร่วมมือดำเนินกิจกรรม/โครงการระหว่างสภาเกษตรกรกับหน่วยงาน/องค์กรต่างๆ ตั้งแต่ปี ๒๕๕๖-ปี ๒๕๕๙ รวม ๒๓๒ เรื่อง และจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น รวม ๑๔๓ ข้อตกลง
- ๒) เกษตรกรได้รับการถ่ายทอดความรู้ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ ด้านการจัดการฟาร์ม ปี ๒๕๕๗ และ ปี ๒๕๕๘ รวม ๒๙,๖๓๔ ราย
- ๓) เกษตรกรได้รับการถ่ายทอดความรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้านระบบเกษตรกรรมยั่งยืนปี ๒๕๕๗ ปี ๒๕๕๘ และปี ๒๕๕๙ รวม ๒,๒๙๗ ราย

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ สภาเกษตรกรรวมใจปฏิรูปภาคเกษตรกรรม

- เป้าหมาย**
- ๑) เกษตรกรเป้าหมายได้รับการถ่ายทอดความรู้ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ในการปรับทัศนคติ แนวคิดมุ่งพึ่งพาตนเอง
 - ๒) องค์กรเกษตรกรเป้าหมายในพื้นที่ ได้รับการถ่ายทอดความรู้ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และประสบการณ์ในการพัฒนาการจัดการองค์กร เพื่อสร้างความมั่นคงในอาชีพเกษตรกรรม

ภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ ๖ สภาเกษตรกรรวมใจปฏิรูปภาคเกษตรกรรม ประกอบด้วย ๒ กลยุทธ์ และมีผลการดำเนินงาน ดังนี้

กลยุทธ์ที่ ๑ การยกระดับความคิดของเกษตรกร

มีผลการดำเนินโครงการและกิจกรรมที่สำคัญภายใต้กลยุทธ์ที่ ๑ นี้ เพื่อถ่ายทอดความรู้ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ปรับแนวคิดมุ่งพึ่งพาตนเอง จำนวน ๔ โครงการ/กิจกรรม ได้แก่ ๑) จัดอบรมบัญชีครัวเรือนและบัญชีต้นทุนอาชีพแก่เกษตรกรในปี ๒๕๕๗ และปี ๒๕๕๘ จำนวน ๔๐๖ ราย ๒) โครงการศึกษาดูงานตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ปี ๒๕๕๘ และปี ๒๕๕๙ จำนวน ๑๐๒ ราย ๓) โครงการผลิตสารชีวภัณฑ์เพื่อลดต้นทุนการผลิต/ผลิตปุ๋ยอินทรีย์วิธีพอเพียง ในปี ๒๕๕๘ จำนวน ๙๐ ราย และ ๔) โครงการพัฒนาทักษะและเสริมสร้างประสบการณ์ด้านอาชีพและคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืนในปี ๒๕๕๘ จำนวน ๔๐ ราย รวมจำนวนเกษตรกรเป้าหมายที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประสบการณ์ในการปรับทัศนคติแนวคิดมุ่งพึ่งพาตนเอง จำนวน ๖๓๘ ราย รายละเอียดตามตารางที่ ๑๘

ตารางที่ ๑๘ กลยุทธ์ที่ ๑ ยกระดับความคิดของเกษตรกร

เป้าหมาย	โครงการ/กิจกรรม	จำนวนเกษตรกรเป้าหมายที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประสบการณ์ในการปรับทัศนคติ แนวคิดมุ่งพึ่งพาตนเอง (ราย)			รวม
		๒๕๕๓	๒๕๕๔	๒๕๕๕	
เกษตรกรเป้าหมายได้รับการถ่ายทอดความรู้ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ในการปรับทัศนคติ แนวคิดมุ่งพึ่งพาตนเอง (จำนวนเกษตรกรเป้าหมายที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประสบการณ์ในการปรับทัศนคติ แนวคิดมุ่งพึ่งพาตนเอง)	จัดอบรมบัญชีครัวเรือนและบัญชีต้นทุนอาชีพ	๔๑	๓๖๕		๔๐๖
	โครงการศึกษางานดูงานตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง		๖๓	๓๙	๑๐๒
	โครงการผลิตสารชีวภาพเพื่อลดต้นทุนการผลิต/ผลิตปุ๋ยอินทรีย์วิถีพอเพียง		๙๐		๙๐
	โครงการพัฒนาทักษะและเสริมสร้างประสบการณ์ด้านอาชีพและคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน		๕๐		๕๐
รวมจำนวนเกษตรกรเป้าหมายที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประสบการณ์ในการปรับทัศนคติ แนวคิดมุ่งพึ่งพาตนเอง (ราย)		๔๑	๕๕๔	๓๙	๖๓๔

กลยุทธ์ที่ ๒ การจัดองค์กรเพื่อสร้างความมั่นคงในอาชีพเกษตรกรกรม

ภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ ๒ นี้ มีโครงการและกิจกรรมสำคัญที่ดำเนินการ ได้แก่

- ๑) กิจกรรมพัฒนาศักยภาพการแข่งขันสินค้าเกษตร โดยสนับสนุนส่งเสริมการรวมตัวของเกษตรกรเป็นกลุ่ม/องค์กร ผลิตสินค้าเกษตรคุณภาพมาตรฐาน เช่น GAP, Q, อินทรีย์ ในปี ๒๕๕๘ จำนวน ๘๕ กลุ่ม/องค์กร
- ๒) โครงการสร้างความเข้มแข็งแก่เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรรายสินค้าเกษตร โดยสนับสนุนส่งเสริมให้กลุ่ม/องค์กรสามารถให้บริการธุรกิจ/กิจกรรมแก่สมาชิก เช่น การถ่ายทอดความรู้แปรรูป รวมขาย และร่วมผลิตปัจจัยการผลิต เป็นต้น ในปี ๒๕๕๙ จำนวน ๔๑๓ องค์กร
รวมกลุ่ม/องค์กรเกษตรกรเป้าหมายที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการพัฒนาจัดการองค์กรในปี ๒๕๕๘ และปี ๒๕๕๙ จำนวน ๕๐๒ ราย รายละเอียดตามตารางที่ ๑๙

ตารางที่ ๑๙ กลยุทธ์ที่ ๒ การจัดองค์กรเพื่อสร้างความมั่นคงในอาชีพเกษตรกร

เป้าหมาย	โครงการ/กิจกรรมที่ดำเนินการตามกลยุทธ์	จำนวนองค์กรเกษตรกรเป้าหมายในพื้นที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้ (กลุ่ม/องค์กร)		รวม
		๒๕๕๘	๒๕๕๙	
องค์กรเกษตรกรเป้าหมายในพื้นที่ ได้รับการถ่ายทอดความรู้ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ในการพัฒนาการจัดการองค์กร เพื่อสร้างความมั่นคงในอาชีพเกษตรกร (ตัวชี้วัด : จำนวนองค์กรเกษตรกรเป้าหมายในพื้นที่ ได้รับการถ่ายทอดความรู้ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ในการพัฒนาการจัดการองค์กร เพื่อสร้างความมั่นคงในอาชีพเกษตรกร)	กิจกรรมพัฒนาศักยภาพการแข่งขันสินค้าเกษตร - จำนวนเกษตรกรที่รวมตัวเป็นสมาชิกของกลุ่ม/องค์กร ในการประกันคุณภาพสินค้าเกษตร (GAP,Q, อินทรีย์)	๘๕		๘๕
	โครงการสร้างความเข้มแข็งแก่เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรรายสินค้าเกษตร - จำนวนกลุ่มของเกษตรกรที่สามารถให้บริการธุรกิจ/กิจกรรมแก่สมาชิก เช่น การถ่ายทอดความรู้ การออมเงิน รวมทั้ง รวมแปรรูป รวมชาย และร่วมผลิตปัจจัยการผลิต เป็นต้น		๔๑๓	๔๑๓
รวมจำนวนองค์กรเกษตรกรเป้าหมายในพื้นที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้ (กลุ่ม/องค์กร)		๘๕	๔๑๓	๕๐๒

สรุป ผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ที่ ๖ สภาเกษตรกรรวมใจปฏิรูปภาคเกษตรกรรม

๑) เกษตรกรเป้าหมายได้รับการถ่ายทอดความรู้ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ในการปรับทัศนคติ แนวคิดมุ่งพึ่งพาตนเอง ตั้งแต่ปี ๒๕๕๓ – ปี ๒๕๕๙ รวม ๖๓๘ ราย

๒) จำนวนองค์กรเกษตรกรเป้าหมายในพื้นที่ ได้รับการถ่ายทอดความรู้เพื่อสร้างความมั่นคงในอาชีพเกษตรกร ตั้งแต่ปี ๒๕๕๘ – ปี ๒๕๕๙ จำนวน ๕๐๒ กลุ่ม/องค์กร

ส่วนที่ ๓

ยุทธศาสตร์สภาเกษตรกรแห่งชาติ ปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔

๑. วิสัยทัศน์

“สภาเกษตรกรแห่งชาติ เป็นสถาบันแกนหลักประสานการพัฒนาภาคเกษตรกรรม
มุ่งให้เกษตรกร และองค์กรเกษตรกรมีความเข้มแข็งในอาชีพ”

๒. พันธกิจ

๑. เพิ่มประสิทธิภาพพนักงาน สมาชิกสภาเกษตรกร และคณะผู้ปฏิบัติงานในการใช้เทคโนโลยี เครื่องมืออุปกรณ์สำรวจ/จัดเก็บข้อมูลปัญหา ความต้องการพัฒนาแก้ไขปัญหาด้านการเกษตร และสื่อสารคำแนะนำแนวทางแก้ไขปัญหา

๒. เพิ่มศักยภาพพนักงาน สมาชิกสภาเกษตรกร และคณะผู้ปฏิบัติงานในการวิเคราะห์/สังเคราะห์ข้อมูลด้านการเกษตร หรือการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม แล้วแต่กรณี รวมทั้งวิธีการจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายหรือวิธีการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมที่มีคุณภาพ

๓. ประสานกับหน่วยงานทั้งภาครัฐราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันการศึกษาภาคเอกชน และเกษตรกรเป้าหมายในการขับเคลื่อนงาน/โครงการที่ได้จากการจัดทำแผนไปสู่การปฏิบัติ

๔. ส่งเสริมสนับสนุนองค์ความรู้ด้านการจัดการฟาร์มแก่เกษตรกรต้นแบบ ตั้งแต่การวางแผนการผลิต ดำเนินการผลิต แปรรูป และการตลาด รวมทั้งการกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาและพัฒนาการเกษตร โดยใช้เทคโนโลยีเกิดผลผลิตที่แตกต่าง หรือเปลี่ยนแปลงวิธีการผลิตใหม่ให้ลดต้นทุน พัฒนาคุณภาพ และเพิ่มมูลค่าสินค้า

๕. ส่งเสริมสนับสนุนให้เกษตรกรรวมตัวเป็นกลุ่ม/องค์กรเกษตรกรรายสินค้า ดำเนินการผลิตโดยใช้เทคโนโลยี หรือนวัตกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตรจากเดิมที่มุ่งขายวัตถุดิบไปสู่การแปรรูปเพิ่มมูลค่า

๖. ประสานหน่วยงานพัฒนาศักยภาพด้านการบริหารจัดการธุรกิจของกลุ่ม/องค์กรเกษตรกรรายสินค้าที่มุ่งผลิตสินค้าเกษตรแปรรูปเพิ่มมูลค่า

๓. เป้าหมาย

เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรได้รับการพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็ง

๔. ตัวชี้วัด

ร้อยละความสำเร็จของเกษตรกร องค์กรเกษตรกรเป้าหมาย ได้รับการพัฒนาอาชีพเป็นเกษตรกรอุตสาหกรรม ในปี ๒๕๖๐ - ปี ๒๕๖๔ ร้อยละ ๑๗ ต่อปี

๕. ประเด็นยุทธศาสตร์

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ สร้างระบบการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรให้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ พัฒนาขีดความสามารถการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมที่สอดคล้องกับสภาพภูมิสังคม

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ การสร้างความเข้มแข็งแก่เกษตรกร องค์กรเกษตรกร ยุวเกษตรกรและเครือข่าย

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ สนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาสินค้าของเกษตรกรสู่เกษตรกรอุตสาหกรรม

ยุทธศาสตร์ที่ ๑

สร้างระบบการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรให้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

๑. สถานการณ์

ในปีการผลิต ๒๕๕๗/๕๘ มีจำนวนครัวเรือนเกษตรกรทั้งหมด ๕.๙ ล้านครัวเรือน ซึ่งเป็นประชากรแรงงานเกษตร อายุ ๑๕-๖๔ ปี จำนวน ๑๗.๘๖ ล้านคน ส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรายย่อย การพัฒนาการเกษตรถูกกำหนดให้เป็นแนวทางการพัฒนาที่สำคัญของประเทศมาตั้งแต่แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑ จนถึงปัจจุบัน แต่มีการปรับเปลี่ยนเป้าหมายและแนวทางในแต่ละแผนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ และแนวโน้มปัญหาของภาคเกษตรและเศรษฐกิจสังคมโดยรวมในช่วงเวลานั้นๆ เป้าหมายของแผนพัฒนาโดยส่วนใหญ่มุ่งเน้นความเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจการเกษตร และการยกระดับรายได้ของเกษตรกรให้สูงขึ้น อย่างไรก็ตามปัญหาของภาคการเกษตรยังคงมีอยู่มากตั้งแต่การผลิต การแปรรูป จนถึงการตลาด ในการนี้สำนักงานสภาเกษตรกรแห่งชาติ ได้ศึกษาปัญหาและความต้องการของผู้นำเกษตรกรไทยที่เป็นสมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัด ๗๗ จังหวัด ระหว่างตุลาคม ๒๕๕๖ - มีนาคม ๒๕๕๗ ซึ่งมีผลการศึกษาวิจัย ดังนี้

๑.๑) ปัญหาของเกษตรกร มีดังนี้

๑.๑.๑) ต้นทุนการผลิตสูง เนื่องจากปัจจัยการผลิตมีราคาสูง ทั้งจากเมล็ดพันธุ์ อาหารสัตว์ ปุ๋ยเคมี สารเคมีทางการเกษตร น้ำมันเชื้อเพลิง เนื่องจากคุณภาพของดินต่ำลง เพราะเกษตรกรไม่ได้ปรับปรุงบำรุงดิน ร้อยละ ๑๗.๔ ไม่มีที่ดินที่มีเอกสารสิทธิ์ ส่งผลให้มีข้อจำกัดในการเข้าถึงสนับสนุนทรัพยากรจากภาครัฐ เนื่องจากปัญหาแหล่งน้ำไม่เพียงพอกับการเกษตร เกษตรกรส่วนมากยังต้องอาศัยน้ำฝน ขาดการบริหารจัดการน้ำที่ดี และสภาพอากาศแปรปรวน ทำให้เกษตรกรขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง รวมทั้งเผชิญกับภาวะน้ำท่วม น้ำเสีย น้ำเค็ม นอกจากนี้ยังมีสาเหตุจากขาดแคลนแรงงาน และค่าจ้างสูง

๑.๑.๒) เกษตรกรยังมีข้ออ่อนด้อยเรื่องความรู้ทางการผลิต ขาดการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการผลิต ขาดการศึกษาค้นคว้าข้อมูลเพื่อวางแผนการผลิต การตลาด รวมทั้งยังไม่มี การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลผลิตทางการเกษตรเท่าที่ควร

๑.๑.๓) คุณภาพผลผลิตจากการขาดความรู้ทางการผลิต และการผลิตที่เชื่อมโยงกับการตลาดทำให้ผลผลิตมีปัญหาทั้งคุณภาพมาตรฐาน ราคา และปริมาณที่ไม่พอกับความต้องการของตลาด

๑.๑.๔) ปัญหาหนี้สินที่เกิดจากรายรับที่ต่ำกว่ารายจ่าย โดยเฉพาะในภาวะที่ค่าครองชีพสูง

๑.๑.๕) เกษตรกรขาดการรวมกลุ่มที่เข้มแข็งทำให้ขาดอำนาจในการต่อรอง นอกจากนี้ยังมีข้อจำกัดในเรื่องเงินลงทุนทางการเกษตร

๑.๒) ความต้องการแก้ไขปัญหาของเกษตรกร

๑.๒.๑) แก้ปัญหาด้วยตัวเกษตรกร ด้วยการตั้งกลุ่มหรือองค์การเกษตรกรในการจัดการปัญหาด้วยตนเอง เช่น กลุ่มจำหน่ายผลผลิตเพื่อสร้างอำนาจในการต่อรอง กลุ่มซื้อปัจจัยการผลิตเพื่อลดต้นทุน

๑.๒.๒) แก้ไขโดยการสนับสนุนจากภาครัฐ โดยเกษตรกรต้องการให้ภาครัฐออกนโยบายที่แก้ไขปัญหาคือตรงจุด ทำงานเชิงรุกอย่างจริงจัง ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชน ลดนโยบายประชานิยม ออกกฎหมายที่เอื้อประโยชน์ต่อเกษตรกร ฯลฯ

จากผลการดำเนินงานของสภาเกษตรกรแห่งชาติ สำนักงานสภาเกษตรกรแห่งชาติ สภาเกษตรกรจังหวัด และสำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดที่ผ่านมาตั้งแต่ปีงบประมาณ ๒๕๕๖ จนถึงปัจจุบัน ได้มีการดำเนินการโดยสภาเกษตรกรเป็นแกนกลางในการประสาน รวบรวมข้อมูลปัญหาความต้องการจากเกษตรกร เชื่อมโยงให้หน่วยงานภาครัฐที่มีหน้าที่รับผิดชอบดำเนินการแก้ไขปัญหา หรือบางเรื่องสภาเกษตรกรดำเนินการ ส่งเสริมสนับสนุนเพื่อขับเคลื่อนแก้ไขปัญหา และพัฒนาการเกษตร แต่สภาพการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน เช่น การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศรุนแรงขึ้น ส่งผลให้เกิดภาวะภัยแล้ง น้ำท่วม การเพิ่มของประชากร ส่งผลต่อปัญหาที่ดินทำกินและทรัพยากรการผลิตทางการเกษตร ดินเสื่อมโทรม แหล่งน้ำขาดแคลน นอกจากนี้ยังมีการรวมกลุ่มประชาคมทางเศรษฐกิจของประเทศต่างๆ ในภูมิภาค ทำข้อตกลงเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจของประเทศ ในกลุ่มการเจรจาการค้าเพื่อประโยชน์ระหว่างประเทศคู่ค้า มาตรการกีดกันทางการค้าต่างๆ การแข่งขันทางการค้าสูงขึ้น ทั้งด้านต้นทุน คุณภาพ และรูปแบบความแตกต่างของสินค้าและผลิตภัณฑ์ เป็นต้น ส่งผลให้ปัญหายิ่งซับซ้อนขึ้น เกษตรกรต้องปรับตัวสูง การแก้ปัญหาให้แก่เกษตรกรจึงต้องดำเนินการให้รวดเร็ว และแก้ไขได้ครอบคลุมตรงประเด็น ดังนั้นบุคลากรของสำนักงานสภาเกษตรกรแห่งชาติ และสำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัด จึงต้องได้รับการพัฒนาศักยภาพในการจัดเก็บ รวบรวม ข้อมูล วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล และจัดทำข้อเสนอเพื่อพัฒนาและแก้ไขปัญหาด้านการเกษตร

๒. เป้าประสงค์

เกษตรกรที่มีปัญหาเดือดร้อนสามารถแจ้ง และรับคำแนะนำการแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓. เป้าหมาย

๓.๑) จำนวนพนักงานสำนักงานสภาเกษตรกรแห่งชาติและสำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัด รวมทั้งสมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดเป้าหมาย ได้รับการถ่ายทอดความรู้ ทัศนคติศักยภาพในการจัดเก็บ วิเคราะห์ข้อมูล และจัดทำข้อเสนอแนวทางพัฒนาแก้ไขปัญหาได้ครบถ้วนเป้าหมายในปี ๒๕๖๔

๓.๒) สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดทั้ง ๗๗ จังหวัด สามารถจัดให้มีศูนย์ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการวางแผนและแก้ไขปัญหา รวมทั้งสามารถขยายเครือข่ายสื่อสารไปยังอำเภอและตำบลได้ครบ ๘๘๘ อำเภอ และ ๗,๔๐๓ ตำบลในปี ๒๕๖๔

๔. ตัวชี้วัด

๔.๑) ร้อยละ ๗๐ ของจำนวนพนักงานสำนักงานสภาเกษตรกรแห่งชาติ และสำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัด รวมทั้งสมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดที่ผ่านการฝึกอบรม ทัศนคติศักยภาพในการจัดเก็บ วิเคราะห์ข้อมูลและจัดทำข้อเสนอแนวทางพัฒนาแก้ไขปัญหา มีความรู้ความเข้าใจ สามารถนำความรู้ไปปฏิบัติ

๔.๒) ร้อยละ ๗๐ ของจำนวนเรื่องที่รวบรวมหรือรับเรื่องปัญหาไว้ แล้วสามารถดำเนินการแก้ไขหรือส่งต่อให้หน่วยงานรับผิดชอบ

๔.๓) ร้อยละ ๗๐ ของจังหวัดเป้าหมาย สามารถจัดให้มีศูนย์ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการวางแผน และแก้ไขปัญหา รวมทั้งสามารถขยายเครือข่ายสื่อสารไปยังอำเภอและตำบลเป้าหมาย

๕. แนวทางการพัฒนา

๕.๑) พัฒนาระบบการรับรู้ข้อเท็จจริงของปัญหา นำปัญหามาวิเคราะห์จัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายและเสนอหน่วยงานรวมทั้งติดตามผลการช่วยเหลือ

๕.๑.๑) พัฒนาระบบการรับรู้ข้อเท็จจริงของปัญหา โดยสภาเกษตรกรจังหวัด/สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัด ประชาสัมพันธ์บทบาทของสภาเกษตรกรจังหวัด/สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดในการรับเรื่องปัญหาความเดือดร้อนของเกษตรกร เพื่อให้เกษตรกรผู้มีปัญหาเดือดร้อนสามารถแจ้งหรือยื่นเรื่อง ซึ่งเมื่อรับเรื่องปัญหาความเดือดร้อน หรือรับทราบว่ามีพื้นที่ใดมีความเดือดร้อน **ชั้นแรก** ควรลงพื้นที่เพื่อรวบรวม

ข้อเท็จจริงของปัญหา โดยวิธีสังเกต สัมภาษณ์ หรือกลุ่มย่อยเกษตรกรผู้เดือดร้อน (Focus Group) เพื่อรวบรวมข้อมูลปัญหา สาเหตุของปัญหา ความเสียหายที่เกษตรกรได้รับ หรือคาดการณ์ว่าจะเกิดขึ้นต่อไป ข้อเสนอความต้องการหรือแนวทางการแก้ไขปัญหาจากพื้นที่ ข้อมูลหน่วยงานที่รับผิดชอบ **ขั้นที่สอง** สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดประสานหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบแก้ไขปัญหในการเตรียมเอกสารข้อมูลจากเกษตรกรผู้เดือดร้อนก่อนยื่นเรื่อง หรือเชิญหน่วยงานรับผิดชอบไปร่วมชี้แจงการเตรียมเอกสารเพื่อยื่นเรื่อง จากนั้น **ขั้นที่ ๓** สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อจัดทำข้อเสนอแนวทางพัฒนาแก้ไขปัญหานั้นๆ ซึ่งควรมีสาระสำคัญพอสำหรับหน่วยงานที่รับเรื่องจะนำไปประกอบการพิจารณาดำเนินการ แล้วเสนอคณะทำงานจังหวัด หรือสภาเกษตรกรจังหวัด แล้วแต่กรณีพิจารณา **ขั้นที่ ๔** สภาเกษตรกรจังหวัด/สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดดำเนินการแก้ไขปัญหหรือส่งเรื่องให้หน่วยงานรับผิดชอบในจังหวัดพิจารณา หากเกินขีดความสามารถในการแก้ไขปัญหของจังหวัดให้เสนอไปยังหน่วยงานระดับกรม /กระทรวง หรือส่งให้สภาเกษตรกรแห่งชาติดำเนินการต่อไป **ขั้นสุดท้าย** สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดติดตามความก้าวหน้า ทั้งนี้แต่ละจังหวัดสามารถปรับวิธีดำเนินการและขั้นตอนได้ตามความเหมาะสม โดยมุ่งให้เกษตรกรที่เดือดร้อนสามารถยื่นเรื่องถึงหน่วยงานที่รับผิดชอบช่วยแก้ไขปัญหเป็นสำคัญ

๕.๑.๒ การประสานงาน/บูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของแก้ไขปัญหานี้
 หนึ่งสินให้แก่เกษตรกรอย่างยั่งยืน โดยตั้งทีมงาน/คณะกรรมการจากภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง รับผิดชอบการดำเนินงานโดยต่อเนื่องในแต่ละจังหวัด จัดหาข้อมูลเจ้าหนี้/ลูกหนี้ วิเคราะห์ปัญหาลูกหนี้/เจ้าหนี้ เพื่อสามารถแก้ไขปัญหได้อย่างเหมาะสม จากนั้นส่งต่อข้อมูลลูกหนี้/เจ้าหนี้ให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาแก้ไขปัญหานี้ให้กับเกษตรกร ทั้งนี้ ยึดหลักดำเนินการโดยการพึ่งตนเองของเกษตรกร การบูรณาการความร่วมมือจากภาคส่วนต่างๆที่เกี่ยวข้อง การให้คำแนะนำทางวิชาการแนวทางการประกอบอาชีพ การจัดการทางการเงิน และอื่นๆ ควบคู่กับการให้สินเชื่อเพื่อเป็นหลักประกันว่าเกษตรกรจะสามารถนำเงินกู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ รวมทั้งการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการประกอบเกษตรและการดำรงชีวิต

๕.๒) เพิ่มประสิทธิภาพพนักงาน สมาชิกสภาเกษตรกร และคณะผู้ปฏิบัติงานในการแก้ไขปัญหให้แก่เกษตรกรโดยรวดเร็ว

สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดควรสร้างความตระหนักให้พนักงานเห็นความเดือดร้อนของเกษตรกรเป็นปัญหาสำคัญที่ต้องดำเนินการแก้ไขโดยเร่งด่วน หรือกำหนด

แนวทางที่เกษตรกรยื่นเรื่องความเดือดร้อนผ่านคณะผู้ปฏิบัติงานสภาเกษตรกรตำบล/อำเภอ หรือผ่านทางเครือข่ายสื่อสารของศูนย์ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการวางแผน และแก้ไขปัญหาทางการเกษตรประจำจังหวัด จากนั้นกำหนดระยะเวลาดำเนินการจัดเก็บ วิเคราะห์ข้อมูล พร้อมจัดทำข้อเสนอส่งให้หน่วยงานรับผิดชอบดำเนินการ ในกรณีนี้ควรมอบหมายพนักงานผู้รับผิดชอบดำเนินการเรื่องการแก้ไขปัญหา เพื่อสามารถติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานได้

๕.๓) การใช้เทคโนโลยีเครื่องมืออุปกรณ์ในการสำรวจ จัดเก็บ และประมวลผลข้อมูลเพื่อแก้ไขปัญหา

๑) การจัดตั้งศูนย์ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการวางแผนและแก้ไขปัญหาทางการเกษตรประจำจังหวัด

เนื่องจากปัจจุบันเทคโนโลยีด้านการสื่อสารก้าวหน้าไปมาก เดิมการจัดเก็บข้อมูลสภาพเศรษฐกิจสังคมของเกษตรกร ใช้วิธีสำรวจสอบถามข้อมูล เดินสำรวจจัดทำแผนที่ทำมือ แต่ปัจจุบันมีการใช้วิธีสำรวจสภาพพื้นที่โดยใช้เครื่องมือ GPS รวมทั้งมีการจัดทำข้อมูลพื้นที่รูปแบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ GIS ซึ่งสามารถแสดงแผนที่กายภาพความสูงต่ำของพื้นที่ แหล่งน้ำ พื้นที่ปลูกพืช ป่าไม้ ฯลฯ เป็นต้น เช่น ข้อมูลของสถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำและการเกษตร หรือกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จัดทำแผนที่การเกษตร เพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri-Map) ซึ่งประกอบด้วยข้อมูลด้านการเกษตรและด้านการพาณิชย์ เช่น การใช้ที่ดิน พื้นที่ปลูกพืชสำคัญ ๔ ชนิดในจังหวัด พื้นที่ดินมีปัญหา พืชทดแทนพื้นที่ไม่เหมาะสมกับพืชเศรษฐกิจรายชนิดที่ปลูกในปัจจุบัน แหล่งน้ำผิวดิน และบ่อบาดาล โรงงานอุตสาหกรรม แหล่งรับซื้อและสหกรณ์ ลักษณะการถือครองที่ดินการเกษตร เป็นต้น ในกรณีนี้สภาเกษตรกรแห่งชาติ ได้มีการบันทึกข้อตกลงความร่วมมือกับสถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำและการเกษตร เรื่อง “สารสนเทศเพื่อบริหารจัดการน้ำ โดยเกษตรกรอย่างยั่งยืน” เมื่อเมษายน ๒๕๕๙ และได้มีการจัดอบรมพนักงานและสมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดที่เกี่ยวข้องในด้านการใช้ประโยชน์จากโปรแกรมแผนที่ทรัพยากรน้ำเพื่อการเกษตร ทั้งนี้มีการจัดทำศูนย์ข้อมูลสารสนเทศนำร่องที่จังหวัดลำปาง โดยใช้เครื่องมืออุปกรณ์ เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีอยู่เดิม และจัดหาเพิ่มบางส่วน ทั้งนี้ศูนย์สามารถจัดหาข้อมูลด้านการเกษตรจากแหล่งอื่นมาบรรจุในศูนย์เพื่อเพิ่มความสมบูรณ์ของข้อมูล เช่น ข้อมูลสภาพเศรษฐกิจของครัวเรือน สภาพดินที่มีปัญหา พื้นที่ปลูกพืช พื้นที่เลี้ยงปศุสัตว์ เลี้ยงสัตว์น้ำ โรงงาน แหล่งรับซื้อและสหกรณ์ที่รับซื้อผลผลิตในท้องถิ่น เป็นต้น เพื่อสามารถใช้ประโยชน์ในการค้นหาปัญหาด้านการเกษตรในพื้นที่นำไปสู่การวางแผนงาน โครงการแก้ไขปัญหาและพัฒนาการเกษตรในพื้นที่ และประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลแก่เกษตรกรและประชาชนผู้สนใจ

๒) การสร้างเครือข่ายการสื่อสาร

จากการดำเนินงานในช่วง ๔ ปีที่ผ่านมา สภาเกษตรกรแห่งชาติ กำหนดให้สภาเกษตรกรจังหวัด สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัด ดำเนินโครงการจัดตั้งและสร้างเครือข่ายสภาเกษตรกรระดับอำเภอและระดับตำบล ดังนั้นภารกิจการสร้างเครือข่ายการสื่อสารนี้ สามารถดำเนินการใช้สื่อสารทางโทรศัพท์มือถือ ซึ่งเกษตรกรเครือข่ายใช้กันโดยทั่วไป ให้สามารถสื่อสารแจ้งข้อมูลปัญหา และแนวทางแก้ไขปัญหาเร่งด่วนเฉพาะหน้าได้ เช่น การสร้างหน้า Webpage Facebook Line Group เป็นต้น นอกจากนี้ยังสามารถขยายสร้างระบบเครือข่ายการตลาดห่วงโซ่อุปทานกับผู้เกี่ยวข้อง เช่น ผู้ขายปัจจัยการผลิต โรงงานแปรรูป สหกรณ์ ผู้รับซื้อสินค้าตลอดจนเครือข่ายระบบการเป็นเกษตรอินทรีย์ฯ เครือข่ายสื่อสารจะเป็น ประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาให้แก่เกษตรกร เช่น หากเกษตรกรรายใดประสบปัญหาโรคแมลง ศัตรูพืชระบาด ไม่เข้าใจวิธีการกำจัด สามารถถ่ายรูปลักษณะแมลง และลักษณะพืชที่ถูกทำลาย ส่งให้สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัด แล้วสำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดประสานหน่วยงาน หรือ ประชาชนเกษตรที่มีองค์ความรู้ ประสบการณ์ แนะนำวิธีการกำจัด ส่งกลับให้เกษตรกรผู้เดือดร้อนแก้ไขปัญหาได้โดยเร็ว รวมทั้งเครือข่ายอาจใช้แจ้งเตือนเมื่อเกิดภาวะน้ำท่วมจากพื้นที่ หมู่บ้าน/ตำบล ที่มีระดับสูงกว่า จะไหลลงไปยังหมู่บ้าน/ตำบลต่ำกว่าให้ทราบก่อนล่วงหน้าเพื่อ ป้องกันความเสียหาย นอกจากนี้เครือข่ายสื่อสารยังเกิดประโยชน์ในการแจ้งข่าวสารข้อมูล ทางวิชาการ และงานอื่นๆ

ยุทธศาสตร์ที่ ๒

พัฒนาขีดความสามารถการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรม ที่สอดคล้องกับสภาพภูมิสังคม

๑. สถานการณ์

ที่ผ่านมาการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรเป็นการดำเนินการของแต่ละกรม แต่ละกระทรวง ซึ่งถูกจำกัดโดยกรอบบทบาทภารกิจของแต่ละหน่วยงาน ทำให้มีสถานะเป็นเพียง “แผนงานของกรม แผนงานของกระทรวง” ที่ต้องการจะทำเท่านั้น ไม่เป็นแผนพัฒนาเกษตรกร และภาคเกษตรกรรมที่ครอบคลุมสามารถตอบโจทย์ปัญหาความต้องการพัฒนาแก้ไข้ปัญหาของเกษตรกร ตั้งแต่การผลิต การแปรรูป จนถึงการตลาดอย่างครบวงจร แต่ข้อเท็จจริงแล้วในการพัฒนาภาคเกษตรกรรม จะต้องมีความเกี่ยวข้องกับนโยบาย และการดำเนินการตามภารกิจของภาคราชการหลายหน่วยงาน ในส่วนของสภาเกษตรกรแห่งชาติใน ปีงบประมาณ ๒๕๕๗ ได้กำหนดให้สภาเกษตรกรจังหวัด สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดดำเนินโครงการจัดทำแผนแม่บทเพื่อพัฒนาเกษตรกรรมจังหวัด เชื่อมโยงกับแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบล และระดับอำเภอ ซึ่งแต่ละจังหวัดเริ่มจากจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบล ก่อน โดยจัดเก็บรวบรวมข้อมูลด้านการเกษตรจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น คุณภาพดิน แหล่งน้ำ จำนวนและชนิดการปลูกพืช เลี้ยงปศุสัตว์ และสัตว์น้ำ จำนวนเกษตรกร จำนวนกลุ่ม/องค์กร แหล่งตลาดฯ เป็นต้น นอกจากนี้บางจังหวัดสำรวจแบบสอบถามปัญหาด้านการเกษตร และความต้องการแก้ไข้ปัญหา นำมาวิเคราะห์ข้อมูลประกอบการจัดทำแผนฯ ด้วย เมื่อวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางการเกษตรแล้ว จัดประชุมระดมความคิดเห็นจากเกษตรกร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ และโครงการที่จะดำเนินการตามแผน จากนั้นจัดทำรูปเล่มแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบล ต่อมาเมื่อประมวลแผนของตำบลต่างๆ ในอำเภอเดียวกันแล้ว จัดทำเป็นแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับอำเภอ โดยมีการจัดประชุมผู้แทนเกษตรกรระดับอำเภอรระดมความคิดเห็นแผนพัฒนาเกษตรกรรมอำเภอ จากนั้นประมวลแผนของอำเภอต่างๆ ในจังหวัดขึ้นเป็นแผนแม่บทเพื่อพัฒนาเกษตรกรรมจังหวัด ทั้งนี้ในปีงบประมาณ ๒๕๕๘ ได้มีกิจกรรมขับเคลื่อนแผนพัฒนาเกษตรกรรมให้เกิดผลในทาง

ปฏิบัติ โดยนำส่งโครงการที่ได้จากแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบล เสนอให้องค์การบริหารส่วนตำบล หรือเทศบาล แล้วแต่กรณี สนับสนุนรับไปดำเนินการ ส่วนโครงการอีกส่วนหนึ่งที่ได้จากแผนแม่บทเพื่อพัฒนาเกษตรกรรมจังหวัด เสนอให้หน่วยงานราชการระดับจังหวัด องค์กรการบริหารส่วนจังหวัดให้การสนับสนุน ซึ่งผลการดำเนินงานที่ผ่านมา สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดส่วนใหญ่ สามารถจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบล และระดับอำเภอได้ตามเป้าหมาย แต่เมื่อเสนอหน่วยงานให้ช่วยรับไปดำเนินการขับเคลื่อน กลับมีผลโครงการที่หน่วยงานรับไปดำเนินการได้น้อย ยังไม่เกิดประโยชน์แก่เกษตรกรในพื้นที่ ทั้งนี้ นอกจากเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัด หัวหน้าสำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัด กับหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานราชการที่จะรับโครงการไปสนับสนุนดำเนินการแล้ว อีกส่วนหนึ่งเนื่องจากคุณภาพของแผนพัฒนาเกษตรกรรม ซึ่งมีขั้นตอนกระบวนการจัดทำที่ยังไม่เข้มข้น และภาคส่วนต่างๆ ยังไม่มีส่วนร่วมในกระบวนการจัดทำแผนอย่างจริงจัง นอกจากนี้ โครงการที่จัดทำและเสนอไปขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ ยังขาดความชัดเจน ดังนั้นจึงควรต้องพัฒนาศักยภาพของพนักงาน และผู้แทนสมาชิกสภาเกษตรกร รวมทั้งคณะผู้ปฏิบัติงานระดับตำบล และอำเภอที่เกี่ยวข้องให้สามารถจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมที่มีคุณภาพ สามารถขับเคลื่อนให้เกิดผลในพื้นที่

๒. เป้าประสงค์

ได้แผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบลที่มีการวิเคราะห์/สังเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ และบูรณาการกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาอาชีพการเกษตรและแก้ไขปัญหาด้านการเกษตรอื่นๆ

๓. เป้าหมาย

๓.๑) แผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบลที่จัดทำ มีกระบวนการรวบรวมข้อมูลด้านการเกษตร การวิเคราะห์/สังเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ รวมทั้งการมีส่วนร่วมของภาคีภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ก่อให้เกิดการปรับปรุงหรือปรับเปลี่ยนการผลิตที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ และได้ข้อมูลปัญหาด้านการเกษตรอื่นที่สำคัญทุกตำบล รวม ๖,๕๑๒ ตำบล ในปี ๒๕๖๔

๓.๒) พนักงานสำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัด สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัด ที่รับผิดชอบเกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรม ได้รับการถ่ายทอดความรู้ครบตามเป้าหมายในปี ๒๕๖๔

๓.๓) มีการขับเคลื่อนโครงการที่ได้จากการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบล เป้าหมาย ไปสู่การปฏิบัติในพื้นที่ โดยสภาเกษตรกรจังหวัด/สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัด ดำเนินการเอง หรือประสานหน่วยงานในพื้นที่รับไปดำเนินการ

๔. ตัวชี้วัด

๔.๑) ร้อยละ ๗๐ ของตำบลเป้าหมายที่มีการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบล มีการปรับปรุงหรือปรับเปลี่ยนการผลิตที่เหมาะสมและได้ปัญหาความเดือดร้อนของเกษตรกรเพื่อจัดทำโครงการหรือข้อเสนอหน่วยงานต่อไป

๔.๒) ร้อยละ ๗๐ ของพนักงานสำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัด สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดที่ผ่านการอบรมมีความรู้ความเข้าใจกระบวนการจัดทำแผนคุณภาพ

๕. แนวทางการพัฒนา

๕.๑) พัฒนาระบบการรวบรวมข้อมูลสภาพปัญหาในพื้นที่ การวิเคราะห์ศักยภาพเพื่อจัดทำโครงการ/กิจกรรมด้านการเกษตร

สภาเกษตรกรจังหวัด และสำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัด ปรับปรุงวิธีการจัดเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้ข้อมูลสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ ข้อมูลจากหน่วยงานอื่นในพื้นที่ และข้อมูลจากการสำรวจสอบถามประกอบการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตร โดยใช้ความต้องการตลาดนำการผลิต เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาการเกษตรในพื้นที่ จากนั้นนำข้อมูลปัญหาความต้องการไปนำเสนอในที่ประชุมระดมความคิดเห็น ซึ่งมีภาคีภาคส่วนทั้งเกษตรกร ภาคราชการ และภาคเอกชน รวมทั้งปราชญ์เกษตร เพื่อระดมความเห็นมุ่งให้เกิดผล การปรับปรุงหรือปรับเปลี่ยนการผลิตไปสู่อาชีพที่เหมาะสมกับสภาพภูมิสังคมและความต้องการของตลาด ทั้งนี้เมื่อที่ประชุมภาคีภาคส่วนร่วมกำหนดโครงการภายใต้แผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบลขึ้นแล้ว การจัดทำโครงการต้องมีความชัดเจนและสอดคล้องกัน ตั้งแต่การเขียนหลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ เป้าหมาย วิธีดำเนินการ ระยะเวลาดำเนินการงบประมาณ หน่วยงานรับผิดชอบ ผลผลิต ผลลัพธ์ และตัวชี้วัด และควรเป็นโครงการที่มีความเป็นไปได้ มีขนาดเหมาะสมที่หน่วยงานรับผิดชอบจะรับไปดำเนินการ

๕.๒) พัฒนาบุคลากรพนักงาน สมาชิกสภาเกษตรกร และคณะผู้ปฏิบัติงานด้านการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรม

สำนักงานสภาเกษตรกรแห่งชาติ จัดฝึกอบรม/สัมมนาหลักสูตรการพัฒนาศักยภาพ การจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรม แก่พนักงานของสำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัด สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดซึ่งมีหน้าที่จัดทำแผนฯ รวมทั้งแก่ผู้แทนเกษตรกรที่เกี่ยวข้องด้านการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรม ตั้งแต่กระบวนการจัดเก็บรวบรวมข้อมูล จากแหล่งต่างๆ ทั้งข้อมูลสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ ข้อมูลทุติยภูมิ และข้อมูลปฐมภูมิ การวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้ได้ประเด็นปัญหาด้านการเกษตร ความต้องการพัฒนาและแก้ไขปัญหา การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตร เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนา จากนั้นกำหนด

โครงการ/กิจกรรมภายใต้แผนพัฒนาเกษตรกรรม นอกจากนั้นจัดอบรมหลักและวิธีการเขียนโครงการให้ชัดเจน เพื่อสามารถส่งให้หน่วยงานรับไปดำเนินการ

๕.๓) การประสานหน่วยงานและภาคีภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อขับเคลื่อนโครงการ/กิจกรรมไปสู่การปฏิบัติ รวมทั้งติดตามผล

สืบเนื่องจากการพัฒนากระบวนการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบล มุ่งให้เกิดการรวมกลุ่มพัฒนาอาชีพรายสินค้าเกษตรและปัญหาด้านการเกษตรอื่นๆ นอกจากนั้นได้จัดทำโครงการต่างๆภายใต้แผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบลที่ชัดเจนแล้ว ขั้นตอนต่อไปเป็นขั้นตอนที่สำคัญ ทำอย่างไรจะให้โครงการที่ร่วมกันคิด ร่วมกันจัดทำมานี้ จะได้ถูกนำไปปฏิบัติให้เกิดประโยชน์แก่เกษตรกร ซึ่งต้องอาศัยการประสานความร่วมมือจากภาคีต่างๆที่เกี่ยวข้อง โดยการประสานความร่วมมือนั้น ต้องสร้างการมีส่วนร่วม ตั้งแต่ขั้นตอนการจัดทำแผน การร่วมระดมความคิดเห็น โดยเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับด้านการเกษตรในพื้นที่นั้นๆ เข้าร่วม เช่น สำนักงานเกษตรจังหวัด สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด สำนักงานประมงจังหวัด สำนักงานสหกรณ์จังหวัด สำนักงานพาณิชย์จังหวัด สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด เป็นต้น นอกจากนั้นหน่วยงานองค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล ซึ่งสภาเกษตรกรจะประสานขอให้สนับสนุนรับโครงการไปดำเนินการ ก็ควรเชิญเข้ามามีส่วนร่วมในการประชุมระดมความคิดเห็นด้วย รวมทั้งภาคเอกชน ได้แก่ พ่อค้าผู้รับซื้อผลผลิตการเกษตรชนิดที่จะดำเนินการส่งเสริมในพื้นที่ ตลอดจนจนปราชญ์เกษตรและเกษตรกรในพื้นที่ ซึ่งการระดมความคิดเห็นเพื่อได้ข้อเสนอแนะจากภาคีส่วนต่างๆที่เกี่ยวข้องข้างต้นในการกำหนดแนวทางการพัฒนา และกำหนดโครงการที่เหมาะสมมีความเป็นไปได้ หลังจากการมีส่วนร่วมตั้งแต่ขั้นตอนกระบวนการจัดทำแผนแล้ว ในขั้นตอนขับเคลื่อนการดำเนินงาน สภาเกษตรกรจังหวัดสามารถพิจารณาคัดเลือกโครงการที่สามารถดำเนินการได้เองส่วนหนึ่ง อีกส่วนหนึ่งอาจบูรณาการดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและภาคเอกชน นอกจากนั้นในโครงการส่วนที่เหลือประสานเสนอขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบ ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล หรือองค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือหน่วยงานราชการในจังหวัด

ในด้านการติดตามผลการดำเนินงานโครงการ ซึ่งสำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดควรมีการติดตามความก้าวหน้าผลการดำเนินโครงการที่สำคัญ โดยเฉพาะโครงการตามนโยบาย/ยุทธศาสตร์สภาเกษตรกรแห่งชาติ เพื่อทราบผลการดำเนินโครงการว่าดำเนินกิจกรรมต่างๆก้าวหน้าแล้วเสร็จตามเป้าหมายและระยะเวลาที่วางแผนไว้หรือไม่ การใช้จ่ายเงินงบประมาณล่าช้ากว่าแผนเพียงใด ซึ่งส่วนใหญ่จะได้ข้อมูลเชิงปริมาณที่จะนำไปใช้ประโยชน์ นอกจากนั้นสำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดที่มีความพร้อมด้านศักยภาพของบุคลากรและงบประมาณสามารถเลือกโครงการที่สำคัญมีผลกระทบแก่เกษตรกร เพื่อทำการประเมินผล

หลังเสร็จสิ้นโครงการ โดยประเมินทั้งกิจกรรมภายใต้โครงการ ผลผลิต ผลลัพธ์ วัตถุประสงค์ โครงการว่าดำเนินการได้บรรลุผลเพียงใด ทั้งนี้การประเมินผลโครงการจะทำให้ทราบผลการดำเนินงานโครงการทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินโครงการ และข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงการดำเนินโครงการให้เกิดประโยชน์แก่เกษตรกรมากขึ้นในโอกาสต่อไป

ยุทธศาสตร์ที่ ๓

การสร้างเสริมเข้มแข็งแก่เกษตรกร องค์กรเกษตรกร ยุวเกษตรกร และเครือข่าย

๑. สถานการณ์

นโยบายของทุกรัฐบาลที่ผ่านมา มุ่งให้ประชาชนกินดีอยู่ดี ภายใต้ระบบเศรษฐกิจเสรี โดยประชาชนเป้าหมายการพัฒนาจำแนกได้ ๒ กลุ่ม ได้แก่ ภาคเอกชน ซึ่งดำเนินการเริ่มธุรกิจด้วยตนเองหรือครอบครัว แล้วค่อยๆ สร้างตัวขึ้นขยายกิจการ เป็นห้างหุ้นส่วน บริษัท บริษัทมหาชน และบริษัทข้ามชาติ เป็นต้น โดยภาครัฐเป็นเพียงผู้ให้การสนับสนุน ซึ่งภาคเอกชนเหล่านั้นมีส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ แม้กำไรส่วนใหญ่ตกแก่เจ้าของกิจการหรือผู้ถือหุ้น แต่ก็ได้ช่วยเป็นกลไกให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชน โดยในภาคเกษตรกรรมได้ช่วยในด้านการผลิต และการตลาดที่รับซื้อผลผลิตจากเกษตรกรรายย่อย ส่วนอีกภาคส่วนหนึ่ง ได้แก่ กลุ่ม/องค์กรเกษตรกร ซึ่งเกิดจากการรวมตัวของเกษตรกรที่อ่อนด้อยทางเศรษฐกิจ ขาดโอกาสในการเข้าถึงทรัพยากรการผลิต องค์ความรู้ ลินเชื่อ การตลาด ฯลฯ โดยเกษตรกรรายย่อยดังกล่าว ร่วมตัวเบื้องต้นเป็นกลุ่มอาชีพต่างๆ เพื่อลดต้นทุนการผลิต พัฒนาคุณภาพผลผลิต สร้างอำนาจการต่อรอง เป็นการรวมกลุ่มอย่างไม่เป็นทางการ เช่น กลุ่มผลิตมังคุดคุณภาพ กลุ่มผลิตโคเนื้อ เป็นต้น จากนั้นมีการสร้างความมั่นคงเพิ่มขึ้น โดยจดทะเบียนกับหน่วยงานราชการ เป็นกลุ่มวิสาหกิจชุมชน กลุ่มเกษตรกร สหกรณ์ และชุมนุมสหกรณ์ตามลำดับ ซึ่งกลุ่ม/องค์กรเกษตรกรเหล่านี้ ภาครัฐให้การสนับสนุนมาโดยตลอดต่อเนื่อง เช่น การยกเว้นภาษี การจัดทำโครงการให้ความช่วยเหลือแก้ไขปัญหาด้านราคาผลผลิต การสนับสนุนสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ การส่งเสริมอาชีพ และการสนับสนุนเครื่องจักรอุปกรณ์ทางการเกษตร เป็นต้น แม้มีบางกลุ่ม/องค์กรเกษตรกรที่ขยายธุรกิจให้บริการสมาชิกเพิ่มมากขึ้น มีทุนดำเนินงาน และกำไรสุทธิเพิ่มสูงขึ้น แต่กลุ่ม/องค์กรเกษตรกรส่วนใหญ่ยังต้องพึ่งพาการสนับสนุนส่งเสริมจากภาครัฐ ทั้งนี้เนื่องจากธุรกิจของภาคเอกชน ผู้ประกอบการมีความกระตือรือร้น รายได้ กำไรเป็นของตนเอง มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านธุรกิจการผลิต การแปรรูป และการตลาดครบวงจร การจัดการธุรกิจมีความคล่องตัว ยืดหยุ่นในการปรับตัวสูง ส่วนกลุ่ม/องค์กรเกษตรกร สมาชิกยังขาดความศรัทธา กระตือรือร้น และมีส่วนร่วมกับองค์กรอย่างจริงจัง การนำของคณะกรรมการและฝ่ายจัดการมีข้อจำกัดด้านความรู้ความเชี่ยวชาญ

ในการดำเนินธุรกิจ ดำเนินธุรกิจได้ไม่ครบวงจรจนถึงการแปรรูปและการตลาด ส่วนใหญ่รวบรวมผลผลิตจากสมาชิกแล้วขายให้พ่อค้าในรูปวัตถุดิบเกษตร มีกฎระเบียบขั้นตอนปฏิบัติไม่ยืดหยุ่นในการปรับตัว

ภาคการเกษตรมีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจ โดยมีเกษตรกร ๔.๓ ล้านครัวเรือน หรือ ๑๖.๕๙ ล้านคน คิดเป็น ๔๓ % ของแรงงานทั้งระบบ มีมูลค่าทางเศรษฐกิจรวม ๑.๐๑๓ ล้านล้านบาท คิดเป็น ๘.๔ % ของ GDP โดยภาคอุตสาหกรรม คิดเป็น ๓๙.๐๐ % ของ GDP และภาคบริการ (ไม่รวมค้าปลีก/ค้าส่ง) คิดเป็น ๓๕ % ของ GDP ทั้งนี้แม้ว่าภาคเกษตรมีสัดส่วน GDP น้อยกว่าภาคอุตสาหกรรม และภาคบริการ แต่มีประชากรในภาคเกษตรเป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศ ซึ่งเป็นผลให้เกิดความเหลื่อมล้ำ กระจุกตัวของรายได้ ขณะที่เกษตรกรยังคงเป็นกลุ่มคนยากจนที่สุด ด้วยความสามารถในการแข่งขัน ถูกเอาเปรียบด้านปัจจัยการผลิตและราคา ขาดการรวมตัวเป็นองค์กรที่เข้มแข็ง โดยในส่วนของสหกรณ์ซึ่งถือว่าเป็นองค์กรของเกษตรกรที่เข้มแข็งเมื่อเทียบกับกลุ่มอาชีพ วิสาหกิจชุมชน และกลุ่มเกษตรกร ในปี ๒๕๕๔ มีสหกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับภาคการเกษตรจำนวนร้อยละ ๔๙.๕๑ ของจำนวนสหกรณ์ทั้งหมด (ภาคการเกษตรและนอกภาคการเกษตร) รวม ๘,๐๐๐ แห่ง มีจำนวนเกษตรกรเป็นสมาชิก ๖.๔ ล้านคน มูลค่าธุรกิจให้บริการเกษตรกรสมาชิกจำนวนร้อยละ ๒๕ ของมูลค่าธุรกิจรวมของสหกรณ์ทั้งหมด (ภาคการเกษตรและนอกภาคการเกษตร) รวม ๒.๒๕ ล้านล้านบาท ทั้งนี้หากพิจารณาผลการรวบรวมผลผลิตข้าวและยางพาราของสหกรณ์ ภาคการเกษตรพบว่าสหกรณ์ภาคการเกษตรรวบรวมข้าวเปลือกในฤดูกาลผลิตปี ๒๕๕๓/๒๕๕๔ คิดเป็นร้อยละ ๓.๑๐ ของผลผลิตข้าวเปลือกทั้งประเทศ ส่วนยางพารารวบรวมผลผลิตในปี ๒๕๕๔ ได้เพียงร้อยละ ๕.๖๐ ของผลผลิตยางพาราทั้งประเทศ ดังนั้นจึงควรสร้างความเข้มแข็งให้แก่เกษตรกร มุ่งให้เกษตรกรพึ่งตนเองได้ และสร้างความเข้มแข็งแก่องค์กรเกษตรกรให้เป็นองค์กรที่สามารถดำเนินธุรกิจครบวงจร มุ่งสู่การแปรรูปสร้างมูลค่าเพิ่ม และบริการธุรกิจตามความต้องการของสมาชิก

อย่างไรก็ตามเกษตรกรบางส่วนที่มุ่งมั่นดำเนินกิจกรรมเกษตรตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เช่น เกษตรทฤษฎีใหม่ เกษตรผสมผสาน ไร่นาสวนผสม วนเกษตรหรือเกษตรอินทรีย์ เป็นต้น ก็สามารถดำเนินการตามแนวทางมุ่งให้เกษตรกรสามารถพึ่งพาตนเองได้ ลดการพึ่งพาปัจจัยภายนอก เช่น ปุ๋ยเคมี ยาเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช โดยเมื่อดำเนินงานกลุ่มของตนเองเข้มแข็ง สามารถสร้างเครือข่ายดำเนินกิจกรรมตามแนวเกษตรทฤษฎีใหม่ขั้นที่ ๒ เช่น การรวมกลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์ รวมกลุ่มแปรรูปผลิตผล เป็นต้น นอกจากนั้นการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ เน้นการผลิตเพื่อมุ่งสร้างมาตรฐานคุณภาพสินค้าอินทรีย์ให้เป็นที่ยอมรับ ซึ่งกระทรวงพาณิชย์มีนโยบายส่งเสริมและจัดหาแหล่งตลาดรองรับ

๒. เป้าประสงค์

เกษตรกรรวมตัวตั้งองค์กรรายสินค้าเกษตร หรือพัฒนาองค์กรเกษตรกรรายสินค้าที่มีอยู่เดิม และสามารถดำเนินธุรกิจ/กิจกรรมให้บริการสมาชิก รวมทั้งเกษตรกรมีความสามารถด้านจัดการฟาร์ม

๓. เป้าหมาย

๓.๑) มีเกษตรกรรุ่นใหม่ด้านการจัดการฟาร์มอำเภอละ ๑ ราย/ปี รวม ๔๔๔ ราย/ปี

๓.๒) คัดเลือกศูนย์สัมมาชีพต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงใน ๓๓/ จังหวัด เพื่อเป็นแหล่งเผยแพร่องค์ความรู้จังหวัดละ ๑ ศูนย์ รวม ๓๓/ ศูนย์/ปี และสร้างนวัตกรรมเกษตรจังหวัดละ ๑ นวัตกรรม รวม ๓๓/ นวัตกรรม

๓.๓) มีการรวมตัวเกษตรกร ตั้งองค์กรเกษตรกรรายสินค้าเกษตร หรือพัฒนาองค์กรเกษตรกรรายสินค้าเกษตรที่มีอยู่เดิมอย่างน้อย ๑ องค์กรในทุกตำบลที่มีการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบล รวม ๖,๕๑๒ ตำบลในปี ๒๕๖๔

๔. ตัวชี้วัด

๔.๑) ร้อยละ ๓๐ ของอำเภอเป้าหมาย สามารถสร้างเกษตรกรรุ่นใหม่ด้านการจัดการฟาร์ม

๔.๒) ร้อยละ ๓๐ ของศูนย์สัมมาชีพต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง สามารถเผยแพร่ความรู้แก่เกษตรกรอื่น

๔.๓) ร้อยละ ๓๐ ของตำบลเป้าหมายที่จัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบล มีการรวมกลุ่มจัดตั้งองค์กรเกษตรกรรายสินค้าเกษตรได้ หรือมีการพัฒนาองค์กรเกษตรกรรายสินค้าที่มีอยู่เดิม

๕. แนวทางการพัฒนา

๕.๑) ส่งเสริมให้เกษตรกรมีองค์ความรู้ด้านการจัดการฟาร์มสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติและแบ่งปันความรู้แก่เกษตรกรอื่น ได้แก่ พัฒนาเกษตรกรสมาชิกองค์กร (Smart Members) โดยมีการประชุมชี้แจงอบรมให้เข้าใจบทบาทหน้าที่ของสมาชิก สร้างศรัทธาและรู้สึกเป็นเจ้าขององค์กร สร้างโอกาสเข้าถึงแหล่งข้อมูล แหล่งเงินทุน เทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมทั้งพัฒนาศักยภาพด้านการจัดการฟาร์ม การผลิต แปรรูปและการตลาด นอกจากนี้ส่งเสริมให้เกิดเกษตรกรต้นแบบทั้งด้านการจัดการฟาร์มและต้นแบบนวัตกรรมเพื่อถ่ายทอดสู่เกษตรกรอื่น

ในกรณีนี้ นวัตกรรมเกษตร หมายถึง การใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ร่วมกับภูมิปัญญาด้านการเกษตรที่มีอยู่เดิมในพื้นที่ ก่อให้เกิดความแตกต่างของผลิตภัณฑ์ หรือผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร หรือเปลี่ยนแปลงกระบวนการผลิตใหม่ๆ ทำให้สามารถลดต้นทุนการผลิต พัฒนาคุณภาพผลผลิตและเพิ่มมูลค่า

ยุวเกษตรกร หมายถึง บุตรหลาน ทายาทเกษตรกร เกษตรกรรุ่นใหม่ หรือผู้ที่มีความประสงค์จะมาประกอบอาชีพเกษตรกร

๕.๒) ส่งเสริมให้กรรมการและพนักงานขององค์กรเกษตรกร และกลุ่มยุวเกษตรกรมีความรู้ในการจัดการองค์กร และการดำเนินธุรกิจ/กิจกรรม รวมทั้งการสร้างเครือข่าย

๕.๒.๑) พัฒนาคณะกรรมการและฝ่ายจัดการ (Smart Manager) โดยมุ่งให้คณะกรรมการและฝ่ายจัดการขององค์กรมีความรู้ความสามารถด้านการจัดการธุรกิจขององค์กรเกษตรกร ร่วมมือแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับธุรกิจภาคเอกชน ภาคีเครือข่าย

๕.๒.๒) พัฒนาระบบบริหาร (Smart Management) โดยส่งเสริมให้คณะกรรมการและฝ่ายจัดการขององค์กร ปรับระเบียบบริหารจัดการให้ยืดหยุ่น ปรับตัวได้เร็ว ตามสถานการณ์ บริหารด้วยความโปร่งใส มีธรรมาภิบาล รับฟังความต้องการจากสมาชิกเพื่อดำเนินธุรกิจ และสร้างความเชื่อมโยงเครือข่ายธุรกิจแนวประชารัฐ

๕.๒.๓) พัฒนาธุรกิจ (Smart Business) โดยมุ่งจัดการธุรกิจขององค์กรเกษตรกรให้ครบ Supply Chain มุ่งสู่การแปรรูปเพิ่มมูลค่า แทนการผลิตและขายเป็นวัตถุดิบอย่างเดียว รวมทั้งใช้ธุรกิจส่งเสริมพัฒนาอาชีพเป็นแกนนำ ตามด้วยธุรกิจอื่นอย่างครบวงจร

๕.๓) ติดตามและร่วมดำเนินงานตามนโยบายเกษตรกรรมของส่วนราชการและภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง โดยสภาเกษตรกรจังหวัดและสำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัด ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ ติดตามข้อมูลข่าวสารนโยบายของภาครัฐ และแผนงาน/โครงการต่างๆที่ภาครัฐมุ่งกระจายความช่วยเหลือไปยังเกษตรกร และองค์กรเกษตรกรในพื้นที่ โดยเมื่อศึกษารายละเอียดโครงการตามนโยบายต่างๆ แล้ว สามารถกระตุ้นและสนับสนุนให้เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรที่สภาเกษตรกรจังหวัด/สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดได้พัฒนาสร้างความเข้มแข็งไว้แล้ว ให้สามารถเข้าร่วมโครงการดังกล่าวเพื่อประโยชน์แก่เกษตรกรในพื้นที่

ยุทธศาสตร์ที่ ๔

สนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาสินค้าของเกษตรกรสู่เกษตรอุตสาหกรรม

๑. สถานการณ์

“เกษตรอุตสาหกรรม” ตามยุทธศาสตร์ที่ ๔ นี้ หมายถึง เกษตรกรหรือองค์กรเกษตรกรที่สามารถดำเนินการเพิ่มมูลค่าผลผลิต หรือดำเนินการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิตตลอดระยะเวลาที่วงจรชีวิตของการพัฒนาสมัยใหม่ เกิดปัญหาความเหลื่อมล้ำและไม่เป็นธรรมทางสังคม ปัญหาความยากจน และความอ่อนแอของเกษตรกร และชุมชนเกษตรกรรมที่ความรุนแรงมากขึ้น จะเห็นได้จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๐ มีครัวเรือนเกษตรกรยากจนจำนวน ๑.๗๕ ล้านครัวเรือน และช่องว่างระหว่างกลุ่มครัวเรือนเกษตรกรที่มีรายได้สูงสุด หรือรวยที่สุดต่อครัวเรือนที่มีรายได้ต่ำสุดหรือจนที่สุด ห่างกันถึง ๑๘.๐๒ เท่า ทั้งนี้ปัญหาที่สำคัญคือ โดยทั่วไปเกษตรกรยังขายผลผลิตการเกษตรในรูปวัตถุดิบเป็นหลัก การแปรรูปสินค้ายังมีน้อย ซึ่งนอกจากจะมีข้อจำกัดด้านการบริหารจัดการและจำหน่ายได้ราคาต่ำกว่าสินค้าเกษตรที่มีการแปรรูปขั้นสูงขึ้นไป ประกอบกับเกษตรกรยังขาดการรวมกลุ่ม หรือมีการรวมเป็นกลุ่ม/องค์กร แต่ไม่เข้มแข็ง ไม่มีพลังอำนาจในการต่อรองราคา โดยพ่อค้าคนกลางเป็นผู้กำหนดราคา ทั้งปัจจัยการผลิตและราคาผลผลิต เกษตรกรไม่สามารถบริหารจัดการการผลิต การแปรรูป จนถึงการตลาดด้วยตนเองอย่างเบ็ดเสร็จครบวงจร โดยพึ่งตนเองน้อย รอคอยการช่วยเหลือจากรัฐบาลเป็นหลัก แต่นโยบายแนวทางการพัฒนาแก้ไขปัญหาทางการเกษตรของภาครัฐในช่วงที่ผ่านมา เน้นแก้ปัญหาเฉพาะหน้าปลายเหตุ ไม่เบ็ดเสร็จครบวงจร ตั้งแต่การผลิต การแปรรูปจนถึงการตลาด และดำเนินการไม่ต่อเนื่องจริงจัง ทำให้ปัญหายังคงอยู่ เป็นการระงับปัญหาไว้ชั่วคราว หากไม่มีการแปรรูปผลผลิตสร้างมูลค่าเพิ่ม จากข้อมูลผลการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ ซึ่งถือว่าเป็นองค์กรเกษตรกรที่เข้มแข็งกว่ากลุ่มอาชีพ วิชาחקิจชุมชน และกลุ่มเกษตรกร โดยในปี ๒๕๕๘ สหกรณ์รวบรวมผลผลิตได้ ๘๑,๑๑๑ ล้านบาท แต่แปรรูปผลผลิตได้เพียง ๒๓,๙๖๖ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๒๙.๕๔ ของผลผลิตที่รวบรวมทั้งหมด และเมื่อพิจารณาปริมาณผลผลิตที่สหกรณ์รวบรวมทั้งหมดแล้ว เป็นเพียงส่วนน้อยเมื่อเทียบกับที่ภาคเอกชนรวบรวม ส่วนใหญ่เกษตรกรจึงขายผลผลิตในรูปวัตถุดิบให้แก่พ่อค้าผู้ประกอบการโรงงานอุตสาหกรรมนำไปแปรรูป ทั้งนี้เกษตรกรบางกลุ่มที่มีฐานะอ่อนด้อยทางเศรษฐกิจมาก และดำเนินการผลิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ผลิตเพื่อให้อาหารพอบริโภคในครัวเรือน “พอกิน” ก่อน จากนั้นมีส่วนเหลือเพื่อขาย “ใช้หนี้สิน” ทำการ

ผลิตลดการใช้สารเคมี มุ่งผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย และเกษตรอินทรีย์ ก็ยังคงประสบปัญหาขายสินค้าราคาต่ำ หากไม่รวมกลุ่มแปรรูปเพิ่มมูลค่า

ตามยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙) ระบุว่า โครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศไทยจากเดิม เป็น “เกษตรกรแบบพึ่งพาตนเอง” ต่อมาวิวัฒนาการเป็น “สังคมอุตสาหกรรมเศรษฐกิจเพิ่มมูลค่า” และในอนาคตจะปรับเปลี่ยนสู่ “สังคมฐานความรู้เศรษฐกิจสร้างมูลค่า” ซึ่งต้องอาศัยเทคโนโลยีสมัยใหม่มากขึ้น ประเทศไทยยังมีจุดอ่อนระบบเศรษฐกิจ มีผลิตภาพการผลิตรวมต่ำ ต้องอาศัยการเพิ่มปริมาณเป็นแรงขับเคลื่อนหลัก ฐานการผลิตเกษตร และบริการมีผลิตภาพการผลิตต่ำ โดยที่การใช้องค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรมเพื่อการเพิ่มมูลค่ายังมีน้อย

ดังนั้น การพัฒนาภาคการเกษตรตามยุทธศาสตร์ของสภาเกษตรกรแห่งชาติ ปี ๒๕๖๐ - ปี ๒๕๖๔ ควรต้องปรับเปลี่ยนไปเป็น “การพัฒนาสินค้าของเกษตรกรสู่เกษตรอุตสาหกรรม” โดยใช้เทคโนโลยีการแปรรูปขั้นต้นและเทคโนโลยีการผลิตผลิตภัณฑ์แปรรูปต่างๆ หรืออีกนัยหนึ่งคือ การส่งเสริมให้เกษตรกรเป็นผู้ประกอบการอุตสาหกรรมแปรรูปขั้นต้น และอุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์ เพื่อเพิ่มมูลค่าของผลผลิตแทนการขายในรูปวัตถุดิบนั่นเอง นอกจากนี้แนวทางรูปธรรมของการพัฒนาเกษตรอุตสาหกรรม สามารถดำเนินการตามแนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่ขั้นที่สอง คือ รวมกันในกลุ่มหรือสหกรณ์ ด้วยความร่วมมือของหน่วยงานราชการ มูลนิธิ และเอกชนเพื่อช่วยเหลือด้านการผลิต การตลาด การเป็นอยู่ต่างๆ และในขั้นที่สามจะต้องร่วมมือกับสถาบันการเงินและการพลังงานเพื่อช่วยเหลือด้านการจัดตั้ง และบริหารโรงสี ร้านสหกรณ์ รวมทั้งสนับสนุนการลงทุน

๒. เป้าประสงค์

องค์กรเกษตรกรรายสินค้าเกษตร ได้รับการพัฒนาธุรกิจขององค์กรมุ่งสู่เกษตรอุตสาหกรรม

๓. เป้าหมาย

องค์กรเกษตรกรรายสินค้าเกษตรเป้าหมายที่จัดตั้งขึ้น สามารถพัฒนาการดำเนินธุรกิจสู่เกษตรอุตสาหกรรม รวมจำนวน ๑,๒๕๘ องค์กรเกษตร ในปี ๒๕๖๔

๔. ตัวชี้วัด

ร้อยละ ๑๗ ของจำนวนองค์กรเกษตรกรรายสินค้าเกษตรเป้าหมายที่จัดตั้งขึ้น สามารถพัฒนาการผลิตการแปรรูป และการตลาดสู่เกษตรอุตสาหกรรม

๕. แนวทางการพัฒนา

๕.๑) การจัดตั้งและสร้างความเข้มแข็งของเกษตรกร องค์กรเกษตรกรราย
สินค้า รวมทั้งการสร้างเครือข่าย

๕.๑.๑) การกำหนดแผนธุรกิจแปรรูปสินค้าขององค์กร เมื่อองค์กร
เกษตรกรรายสินค้าเกษตรที่มีการรวมตัวจัดตั้งขึ้น ซึ่งเป็นผลจากการจัดทำแผนพัฒนา
เกษตรกรรมตำบลตามยุทธศาสตร์ที่ ๒ และต่อมาได้มีการริเริ่มดำเนินธุรกิจ/กิจกรรมของ
องค์กร โดยมีธุรกิจส่งเสริมพัฒนาอาชีพเป็นแกนนำ ตามด้วยดำเนินธุรกิจสินเชื่อรวมซื้อปัจจัย
การผลิต และจัดหาแหล่งตลาดจำหน่ายผลผลิต เป็นต้น ตามยุทธศาสตร์ที่ ๓ จากนั้นตาม
ยุทธศาสตร์ที่ ๔ คณะกรรมการองค์กร และฝ่ายจัดการหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ตัวแทนสมาชิก และพ่อค้าเอกชน กำหนดแผนพัฒนาสินค้าเกษตรเป็นเกษตรอุตสาหกรรม โดย
กำหนดเป้าหมายชนิดผลิตภัณฑ์ ปริมาณ วัตถุดิบที่ต้องการ เครื่องจักรอุปกรณ์แปรรูป เงินทุน
และเทคโนโลยี การบริหารจัดการธุรกิจแปรรูป และแหล่งตลาด รวมทั้งประมาณการ
ค่าใช้จ่าย-รายได้จากธุรกิจการแปรรูป

๕.๑.๒) จัดประชุมชี้แจงแผนธุรกิจการแปรรูปสินค้าเกษตรขององค์กร
เกษตรกรรายสินค้าเกษตร รวมทั้งแนวทางดำเนินการตามแผนแก่มหาชิกขององค์กร

หลักของเกษตรอุตสาหกรรม มุ่งให้เกษตรกรสมาชิกในฐานะผู้ผลิต
วัตถุดิบ และอีกฐานะหนึ่งเป็นผู้ประกอบการธุรกิจแปรรูปด้วย จึงควรชี้แจงให้เกษตรกรสมาชิก
มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นตามแผน

- ชนิดและปริมาณผลิตภัณฑ์ที่จะได้จากการแปรรูปผลผลิต
- ปริมาณวัตถุดิบที่ต้องการนำเข้าแปรรูป (ทั้งคุณภาพ และประมาณการราคาซื้อ) หากวัตถุดิบไม่พอเพียง ควรขยายรับสมาชิกเพิ่ม หรือขยายเครือข่ายเพิ่มหรือไม่เพียงใด

- เครื่องจักรอุปกรณ์แปรรูป ขนาด/คุณลักษณะ/กำลังการผลิต
- เงินทุนและเทคโนโลยี จะจัดหาจากแหล่งใด ต้องมีการระดมทุนจากสมาชิกหรือไม่

- การบริหารจัดการธุรกิจแปรรูป โดยควรเพิ่มพนักงานจำนวนเท่าไร มีคุณสมบัติอย่างไร

- แหล่งตลาดผลิตภัณฑ์แปรรูปที่ผลิตได้ จะนำไปขายใคร ประมาณการราคา

- ประมาณการรายได้-ค่าใช้จ่ายธุรกิจแปรรูป โดยทำแล้วจะคุ้มค่าแก่การลงทุนและองค์กรจะมีกำไรเมื่อใด

- ดำเนินธุรกิจแปรรูปแล้ว จำนวนเกษตรกรที่จะได้ประโยชน์ และได้ประโยชน์อย่างไร

๕.๑.๓) เตรียมจัดหาเงินทุน เครื่องจักร อุปกรณ์แปรรูป และบุคลากร นำเสนอแผนงาน/โครงการแปรรูปสินค้าเกษตรผ่านแหล่งเงินทุน ในกรณีที่ต้องจัดหาเงินทุนสนับสนุน SME ตามนโยบายของรัฐบาล หรือเพิ่มทุนจากสมาชิก นอกจากนั้นเตรียมจัดหาเครื่องอุปกรณ์การแปรรูป ก่อสร้างโรงงาน รวมทั้งจัดหาบุคลากรที่มีคุณสมบัติเหมาะสมเพื่อบริหารจัดการธุรกิจแปรรูป

๕.๒) การใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตรแปรรูปขึ้นต้น และ SME เกษตร

๕.๒.๑) การประสานงานเพื่อนำเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมมาใช้แปรรูปสินค้า สภาเกษตรกรจังหวัด สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัด สามารถประสานหน่วยงานเพื่อนำเทคโนโลยี หรือนวัตกรรมเกษตร เผยแพร่องค์ความรู้แก่เกษตรกรตามแผนธุรกิจแปรรูป โดย “เกษตรอุตสาหกรรม” สามารถดำเนินการได้ตั้งแต่การรวบรวมผลผลิต คัดคุณภาพ บรรจุหีบห่อ เช่น ในกรณีของผักและผลไม้เป็นการเพิ่มมูลค่า แต่บางกรณีการแปรรูปต้องใช้เครื่องจักรกล อุปกรณ์ในการแปรรูป เช่น การผลิตมันเส้นสะอาด การสีข้าวสารบรรจุถุง การแปรรูปน้ำผลไม้ การแปรรูปยางพารา และปาล์มน้ำมัน เป็นต้น ซึ่งสามารถประสานหน่วยงาน/องค์กร/หรือเกษตรกรที่มีองค์ความรู้เทคโนโลยี นวัตกรรมมาส่งเสริมในห่วงโซ่อุปทาน ตั้งแต่การวางแผนการผลิต กำหนดแผนการผลิตที่สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตทยอยเข้าโรงงาน ไม่กระจุกตัวในช่วงเวลาเดียวกัน ใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มปริมาณผลผลิตต่อไร่ เพื่อพัฒนาคุณภาพผลผลิตให้ได้มาตรฐานนำเข้าสู่กระบวนการแปรรูป ทั้งนี้เมื่อถึงขั้นตอนการแปรรูป ก็สามารถประสานการใช้เทคโนโลยีสำหรับเครื่องจักรกลที่มีประสิทธิภาพการผลิตสูง ได้ปริมาณผลิตภัณฑ์แปรรูปและคุณภาพสูง ตลอดจนการตลาด เป็นต้น

๕.๒.๒) ระบบงานและบุคลากรในธุรกิจแปรรูป ในธุรกิจการแปรรูปสินค้าเกษตรนี้ควรต้องมีระบบขั้นตอนในการปฏิบัติงานที่ชัดเจน รวมทั้งบุคลากรด้านการจัดการธุรกิจแปรรูป ต้องมีความรู้ประสบการณ์แต่ละขั้นตอนกระบวนการผลิต เช่น การคัดคุณภาพวัตถุดิบ การแปรรูป การหาลาดจำหน่าย การบริหารเงินทุน และสต็อกสินค้า เป็นต้น เพราะหากเกิดความเสียหายขึ้นไม่เฉพาะการขาดทุน แต่กระทบถึงความเชื่อถือด้านการตลาดด้วย

๕.๓) การพัฒนาเกษตรอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ โดยการใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมขั้นสูง องค์กรเกษตรกรบางองค์กรที่มีศักยภาพ และมีความพร้อมในการดำเนินการเกษตรอุตสาหกรรมแปรรูปขนาดใหญ่ หรือร่วมทุนกับผู้ประกอบการอื่น เนื่องจากต้องใช้งบลงทุนสูง เทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่ ตลอดจนแหล่งตลาดซึ่งครอบคลุมทั้งในและต่างประเทศ เช่น โรงงานแปรรูปยางเครพ โรงงานสกัดน้ำมันปาล์ม เป็นต้น ซึ่งต้องอาศัยความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ และเครือข่ายการตลาด รวมทั้งประสบการณ์การผลิตตลอดห่วงโซ่อุปทานให้ได้สินค้าคุณภาพดี ต้นทุนต่ำ

สรุปการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ที่ ๔ นี้ เป็นการขับเคลื่อนองค์กรเกษตรกรรายสินค้าเกษตรที่มีความพร้อม เพื่อดำเนินธุรกิจแปรรูปขององค์กร เกิด “เกษตรอุตสาหกรรม” ซึ่งสามารถดำเนินการได้ตั้งแต่การคัดคุณภาพ /หีบห่อเพิ่มมูลค่า การใช้เทคโนโลยีนวัตกรรมให้เกิดการแปรรูปขั้นต้น เช่น SME หรือบางองค์กรเกษตรที่มีศักยภาพสามารถดำเนินการไปสู่เกษตรอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ซึ่งต้องใช้เทคโนโลยีนวัตกรรมขั้นสูง

ส่วนที่ ๔

การนำยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติ

๔.๑) การเผยแพร่สร้างความเข้าใจยุทธศาสตร์สภาเกษตรกรแห่งชาติ ปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔

ยุทธศาสตร์สภาเกษตรกรแห่งชาติ ปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ เป็นยุทธศาสตร์ฉบับที่ ๒ ขององค์กรจะประสบผลสำเร็จตามยุทธศาสตร์ที่วางแผนไว้เพียงใด ขึ้นอยู่กับผู้บริหารทั้งของสภาเกษตรกรแห่งชาติ สำนักงานสภาเกษตรกรแห่งชาติ และผู้ปฏิบัติในพื้นที่ ได้แก่ สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัด พนักงานของสำนักงานสภาเกษตรกรแห่งชาติ และสำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัด ที่มีความรู้ความเข้าใจวิสัยทัศน์ ประเด็นยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ เป้าประสงค์ และตัวชี้วัด พร้อมแนวทางดำเนินโครงการ เพื่อมุ่งดำเนินการไปในทิศทางเดียวกัน โดยมีแนวทางดำเนินการ ดังนี้

๔.๑.๑) เสนอกรอบยุทธศาสตร์สภาเกษตรกรแห่งชาติ ปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ต่อที่ประชุมสภาเกษตรกรแห่งชาติเพื่อขอความเห็นชอบ ในการประชุมสภาเกษตรกรแห่งชาติ ครั้งที่ ๓/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๑๔-๑๕ มิถุนายน ๒๕๕๙ ซึ่งที่ประชุมมีมติเห็นชอบกรอบยุทธศาสตร์สภาเกษตรกรแห่งชาติ ปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ และให้แต่ละจังหวัดไปประชุมหารือถึงแนวทางการดำเนินงานต่อไป

๔.๑.๒) สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดนำยุทธศาสตร์สภาเกษตรกรแห่งชาติ ปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ เสนอที่ประชุมสภาเกษตรกรจังหวัดเพื่อหารือแนวทางการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์

๔.๑.๓) เมื่อการมีการจัดประชุมสัมมนาหัวหน้าสำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัด และพนักงานสำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัด เพื่อชี้แจงแนวทางการปฏิบัติงานในปีงบประมาณ ๒๕๖๐ ให้มีการบรรจุวิชายุทธศาสตร์สภาเกษตรกรแห่งชาติ ปี ๒๕๖๐ - ปี ๒๕๖๔ ไว้ด้วย เพื่อสร้างความเข้าใจในทิศทางเดียวกัน

๔.๑.๔) สำนักงานสภาเกษตรกรแห่งชาติ ชี้แจง/บรรยายเผยแพร่ยุทธศาสตร์สภาเกษตรกรแห่งชาติ ปี ๒๕๖๐ - ปี ๒๕๖๔ ให้แก่สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัด เพื่อสร้างความเข้าใจนำไปขับเคลื่อนร่วมกัน

๔.๑.๕) สำนักงานสภาเกษตรกรแห่งชาติ และสำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัด ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ยุทธศาสตร์สภาเกษตรกรแห่งชาติ ปี ๒๕๖๐ - ปี ๒๕๖๔ ให้แก่คณะ ผู้ปฏิบัติงานในเครือข่ายสภาเกษตรกรระดับตำบล และระดับอำเภอ รวมทั้งหน่วยงานราชการในพื้นที่ สถาบันการศึกษา และภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างความเข้าใจยุทธศาสตร์ของสภา เกษตรกรแก่ภาคีเครือข่ายที่จะร่วมปฏิบัติงาน

๔.๒) การนำยุทธศาสตร์สภาเกษตรกรแห่งชาติ ปี ๒๕๖๐ - ปี ๒๕๖๔ ไปสู่การปฏิบัติ

๔.๒.๑) สภาเกษตรกรจังหวัด คณะทำงานประจำสภาเกษตรกรจังหวัด และ สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดให้ความสำคัญกับการดำเนินโครงการตามนโยบาย/ยุทธศาสตร์ สภาเกษตรกรแห่งชาติกำหนดในแต่ละปี เป็นลำดับแรก หากดำเนินโครงการตามนโยบาย ยุทธศาสตร์แล้วเสร็จ และยังมีเงินงบประมาณเหลือ จึงนำไปดำเนินโครงการ/กิจกรรมอื่นที่จังหวัด ริเริ่ม ทั้งนี้ โครงการ/กิจกรรมที่ริเริ่มดำเนินการเพิ่มเติมนี้ ควรสอดคล้องสนับสนุนกลยุทธ์ และ ยุทธศาสตร์สภาเกษตรกรแห่งชาติ ปี ๒๕๖๐ - ปี ๒๕๖๔ ด้วย โดยการดำเนินโครงการ/กิจกรรม บางโครงการ สภาเกษตรกรจังหวัด และสำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดดำเนินการเอง บาง โครงการ/กิจกรรมดำเนินการในลักษณะบูรณาการร่วมกับหน่วยงาน/องค์กรอื่น ในขณะที่บาง โครงการ/กิจกรรมประสานส่งให้หน่วยงานอื่นดำเนินการ

๔.๒.๒) สภาเกษตรกรแห่งชาติ คณะกรรมการประจำสภาเกษตรกรแห่งชาติ และสำนักงานสภาเกษตรกรแห่งชาติ ดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ โดยประสานการแก้ไข ปัญหาและพัฒนาการเกษตร กรณีรับเรื่องปัญหาข้อเสนอมาดำเนินการแล้วเกินขีด ความสามารถแก้ไขในจังหวัด ส่งให้สภาเกษตรกรแห่งชาติดำเนินการ กรณีนี้ผู้ประสานงาน ประจำคณะกรรมการแต่ละคณะที่รับผิดชอบ ต้องเร่งวิเคราะห์/ส่งเคราะห์ข้อมูล พร้อมจัดทำ ข้อเสนอแนวทางพัฒนาแก้ไขปัญหาโดยรวดเร็ว พร้อมประสานงานส่งให้หน่วยงานรับผิดชอบ ดำเนินการ

๔.๓) การติดตามความก้าวหน้าโครงการ/กิจกรรมตามยุทธศาสตร์สภาเกษตรกร แห่งชาติ ปี ๒๕๖๐ - ปี ๒๕๖๔

๔.๓.๑) คณะกรรมการด้านยุทธศาสตร์ การขับเคลื่อนแผนพัฒนาเกษตรกรรม และงบประมาณประจำสภาเกษตรกรแห่งชาติ ดำเนินการติดตามผลการปฏิบัติงานประจำปีของ สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัด โดยมุ่งติดตามโครงการ/กิจกรรมตามนโยบาย/ยุทธศาสตร์สภา เกษตรกรแห่งชาติ ปี ๒๕๖๐ - ปี ๒๕๖๔ และให้คำแนะนำพิเศษงาน

๔.๓.๒) คณะกรรมการติดตามผลการปฏิบัติงานประจำปีของสำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัด โดยเลขาธิการสภาเกษตรกรแห่งชาติแต่งตั้งให้ดำเนินการติดตามผลการดำเนินโครงการตามแผนปฏิบัติงานประจำปี และผลการใช้จ่ายเงินงบประมาณประจำปีของสำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัด

๔.๓.๓) สำนักยุทธศาสตร์การเกษตร วิจัยประเมินผล และส่งเสริมกิจการพิเศษ สำนักงานสภาเกษตรกรแห่งชาติ มีหน้าที่งานประจำในการติดตามความก้าวหน้าผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมของสำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดรายเดือน/รายไตรมาส พร้อมสรุปเสนอผู้บริหาร

๔.๔) การติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์สภาเกษตรกรแห่งชาติ ปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ โดย

สำนักงานสภาเกษตรกรแห่งชาติประสานสำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัด รวบรวมผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์สภาเกษตรกรแห่งชาติ ปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ จากคณะกรรมการประจำสภาเกษตรกรแห่งชาติ/สำนักงานสภาเกษตรกรแห่งชาติ และจากสภาเกษตรกรจังหวัด/สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัด ในช่วงระยะเวลาสองปี และช่วงสิ้นสุดระยะเวลาของยุทธศาสตร์ แล้วประมวลผลเสนอคณะกรรมการด้านยุทธศาสตร์ฯ ต่อไป หรือสำนักงานสภาเกษตรกรแห่งชาติอาจประสานสถาบันการศึกษามาช่วยประเมินผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์สภาเกษตรกรแห่งชาติ

ยุทธศาสตร์สภาเกษตรกรแห่งชาติ ปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔

วิสัยทัศน์ “สภาเกษตรกรแห่งชาติ เป็นสถาบันแกนหลักประสานการพัฒนาภาคเกษตรกรรม

มุ่งให้เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรมีความเข้มแข็งในอาชีพ”

<p>ยุทธศาสตร์ที่ ๑ สร้างระบบการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรให้รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ</p>	<p>ยุทธศาสตร์ที่ ๒ พัฒนาขีดความสามารถการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมที่สอดคล้องกับสภาพภูมิสังคม</p>	<p>ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การสร้างความเข้มแข็งแก่เกษตรกรองค์กรเกษตรกร ยุวเกษตรกร และเครือข่าย</p>	<p>ยุทธศาสตร์ที่ ๔ สนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาสินค้าของเกษตรกรสู่เกษตรอุตสาหกรรม</p>
<p>กลยุทธ์ที่ ๑ พัฒนาระบบการรับรู้ข้อเท็จจริงของปัญหำนำปัญหามาวิเคราะห์จัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายและเสนอหน่วยงานรวมทั้งติดตามผลการช่วยเหลือ</p> <p>กลยุทธ์ที่ ๒ การใช้เทคโนโลยีเครื่องมือ อุปกรณ์ในการสำรวจจัดเก็บและประมวลผลข้อมูลเพื่อแก้ไขปัญหา</p> <p>กลยุทธ์ที่ ๓ เพิ่มประสิทธิภาพพนักงาน สมาชิกสภาเกษตรกร และคณะผู้ปฏิบัติงานในการแก้ไขปัญหาให้แก่เกษตรกรโดยรวดเร็ว</p>	<p>กลยุทธ์ที่ ๑ พัฒนาระบบการรวบรวมข้อมูลสภาพปัญหาในพื้นที่ การวิเคราะห์ศักยภาพเพื่อจัดทำโครงการ/กิจกรรมด้านการเกษตร</p> <p>กลยุทธ์ที่ ๒ พัฒนาบุคลากรพนักงาน สมาชิกสภาเกษตรกร และคณะผู้ปฏิบัติงาน ด้านการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรม</p> <p>กลยุทธ์ที่ ๓ การประสานหน่วยงานและภาคีภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อขับเคลื่อนโครงการ/กิจกรรมไปสู่การปฏิบัติรวมทั้งติดตามผล</p>	<p>กลยุทธ์ที่ ๑ ส่งเสริมให้เกษตรกรมีองค์ความรู้ ด้านการจัดการฟาร์มสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติและแบ่งปันความรู้แก่เกษตรกรอื่น</p> <p>กลยุทธ์ที่ ๒ ส่งเสริมให้กรรมการและพนักงานขององค์กรเกษตรกรและกลุ่มยุวเกษตรกรมีความรู้ในการจัดการองค์กรและการดำเนินธุรกิจ/กิจกรรมรวมทั้งการสร้างเครือข่าย</p> <p>กลยุทธ์ที่ ๓ ติดตามและร่วมการดำเนินงานตามนโยบายเกษตรกรรมของส่วนราชการและภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง</p>	<p>กลยุทธ์ที่ ๑ การจัดตั้งและสร้างความเข้มแข็งของเกษตรกร องค์กรเกษตรกรรายสินค้ารวมทั้งการสร้างเครือข่าย</p> <p>กลยุทธ์ที่ ๒ การใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรม เพื่อพัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตรสู่การแปรรูปขั้นต้นและSME เกษตร</p> <p>กลยุทธ์ที่ ๓ การพัฒนาเกษตรอุตสาหกรรมขนาดใหญ่โดยการใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมขั้นสูง</p>

ภาคผนวกที่ ๑

การแปลงยุทธศาสตร์สหภาพเกษตรกรแห่งชาติ
ปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ไปสู่การปฏิบัติ

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ สร้างระบบการแก้ไขปัญหาของเกษตรกร ให้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					กลยุทธ์	โครงการ	หน่วยงาน รับผิดชอบ
		๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔			
เกษตรกรที่มี ปัญหาเดือดร้อน สามารถแจ้งและ รับคำแนะนำการ แก้ปัญหาได้ อย่างมี ประสิทธิภาพ	๑. ร้อยละของ จำนวนเรื่องปัญหาที่ รวบรวมหรือรับเรื่อง ไว้ แล้วสามารถ ดำเนินการแก้ไขหรือ ส่งต่อให้หน่วยงาน รับผิดชอบ	๓/๐	๓/๐	๓/๐	๓/๐	๓/๐	๑. พัฒนา กระบวนการรับรู้ ข้อเท็จจริงของ ปัญหานำปัญหา วิเคราะห์จัดทำ ข้อเสนอเชิงนโยบาย และเสนอหน่วยงาน รวมทั้งติดตามผล การช่วยเหลือ	๑. โครงการพัฒนาศักยภาพ การแก้ไขปัญหาเกษตรกร ๑.๑ กิจกรรมจัดให้มีศูนย์ ข้อมูลสารสนเทศเพื่อ วางแผนและแก้ไขปัญหา ทางการเกษตรประจำ จังหวัด ๑.๒ กิจกรรมการสร้าง เครือข่าย เช่น webpage, Facebook, Line Group เครือข่ายการตลาด, ห่วงโซ่ อุปทาน และเครือข่าย เกษตรกรอินทรีย์	- สกจ./สกจ. - สสนก. - หน่วยงาน ราชการที่ เกี่ยวข้อง - อปท.

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ สร้างระบบการแก้ไขปัญหาของเกษตรกร ให้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ (ต่อ)

เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					กลยุทธ์	โครงการ	หน่วยงาน รับผิดชอบ
		๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔			
เกษตรกรที่มี ปัญหา เดือดร้อน สามารถแจ้ง และรับ คำแนะนำการ แก้ไขปัญหาได้ อย่างมี ประสิทธิภาพ	๒. ร้อยละของจังหวัดเป้าหมาย สามารถจัดตั้งศูนย์ข้อมูล สารสนเทศ เพื่อการวางแผน และแก้ไขปัญหา รวมทั้ง สามารถขยายเครือข่ายสื่อสาร ไปยังอำเภอและตำบลเป้าหมาย	๓/๐	๓/๐	๓/๐	๓/๐	๓/๐	๒. การใช้เทคโนโลยี เครื่องมือ อุปกรณ์ ในการสำรวจจัดเก็บ และประมวลผล ข้อมูลเพื่อแก้ไข ปัญหา	๒. กิจกรรมสนับสนุน การจัดประชุมคณะ ผู้ปฏิบัติงานสภา เกษตรกรระดับอำเภอ ปี ๒๕๖๐ ๓. โครงการพัฒนา สร้างความเข้มแข็ง เครือข่ายสภา เกษตรกรระดับตำบล ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๔	- สกช., สกจ. - คณะ ผู้ปฏิบัติงานสภา เกษตรกรอำเภอ - สกจ./สกจ. - คณะ ผู้ปฏิบัติงานสภา เกษตรกรตำบล
	๓. ร้อยละของจำนวนพนักงาน สำนักงานฯ และสมาชิกสภา เกษตรกรที่ผ่านการอบรม/สัมมนา พัฒนาศักยภาพในการจัดเก็บ วิเคราะห์ข้อมูล และจัดทำข้อเสนอ แนวทางพัฒนาแก้ไขปัญหา มี ความรู้ความเข้าใจ และสามารถ นำความรู้ไปปฏิบัติได้	๓/๐	๓/๐	๓/๐	๓/๐	๓/๐	๓. เพิ่มประสิทธิภาพ พนักงาน สมาชิกสภา เกษตรกรและคณะ ผู้ปฏิบัติงานในการ แก้ไขปัญหาให้แก่ เกษตรกรโดยรวดเร็ว	๔. โครงการจัดอบรม สัมมนาพนักงาน สกจ. เกี่ยวกับการจัดเก็บ วิเคราะห์ข้อมูลและ จัดทำข้อเสนอเชิง นโยบาย	สกช.

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ พัฒนาขีดความสามารถการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมที่สอดคล้องกับสภาพภูมิสังคม

เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					กลยุทธ์	โครงการ	หน่วยงาน รับผิดชอบ
		๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔			
ได้แผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบลที่มีการวิเคราะห์สังเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบและบูรณาการกับภาคีภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเกิดการพัฒนาอาชีพการเกษตรและแก้ไขปัญหาด้านเกษตรอื่นๆ	๑. ร้อยละของตำบลเป้าหมายที่มีการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบล มีการปรับปรุงหรือปรับเปลี่ยนการผลิตที่เหมาะสม และได้ปัญหาความเดือดร้อนของเกษตรกรเพื่อจัดทำโครงการหรือข้อเสนอหน่วยงานต่อไป	๓/๐	๓/๐	๓/๐	๓/๐	๓/๐	๑. พัฒนากระบวนการรวบรวมข้อมูลสภาพปัญหาในพื้นที่ การวิเคราะห์ศักยภาพเพื่อจัดทำโครงการ/กิจกรรมด้านการเกษตร	๑. โครงการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบลเป็นเกษตรอุตสาหกรรม ๑.๑ กิจกรรมจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบล	- สภจ./สภจ. - คณะผู้ปฏิบัติงานสภาเกษตรกรตำบล/อำเภอ - หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง - อบท. - สถาบันการศึกษา

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ พัฒนาขีดความสามารถการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมที่สอดคล้องกับสภาพภูมิสังคม (ต่อ)

เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					กลยุทธ์	โครงการ	หน่วยงาน รับผิดชอบ
		๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔			
ได้แผนพัฒนา เกษตรกรรม ตำบลที่มีการ วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล อย่างเป็นระบบ และบูรณาการ กับภาคีภาคส่วน ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เกิดการพัฒนา อาชีพการเกษตร และแก้ไขปัญหา ด้านการเกษตร อื่นๆ	๒. ร้อยละของ พนักงานสำนักงานฯ และสมาชิกสภา เกษตรกรจังหวัดที่ ผ่านการอบรมมี ความรู้ความเข้าใจ กระบวนการจัดทำ แผนฯ คุณภาพ	๓/๐	๓/๐	๓/๐	๓/๐	๓/๐	๒. พัฒนาบุคลากร พนักงาน สมาชิกสภา เกษตรกรและคณะ ผู้ปฏิบัติงาน ด้านการ จัดทำแผนพัฒนา เกษตรกรรม	๒. โครงการอบรม/ สัมมนาพนักงาน สำนักงานฯ และ สมาชิกสภา เกษตรกรจังหวัด เกี่ยวกับการใช้ เทคโนโลยีและข้อมูล เพื่อการจัดทำ แผนพัฒนา เกษตรกรรมตำบล	- สกช.
							๓. การประสาน หน่วยงานและภาคี ภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อขับเคลื่อน โครงการ/กิจกรรมไปสู่ การปฏิบัติรวมทั้ง ติดตามผล	๓.งานประจำ (การประสานงาน/ บูรณาการ)	- สกจ./สกจ. - คณะกรรมการ และฝ่ายจัดการ องค์กรเกษตรกร - อบท. - หน่วยงานราชการ ที่เกี่ยวข้อง

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การสร้างความเข้มแข็งแก่เกษตรกร องค์กรเกษตรกร ยุวเกษตรกร และเครือข่าย

เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					กลยุทธ์	โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ
		๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔			
เกษตรกรรวมตัวตั้งองค์กรรายสินค้าเกษตรหรือองค์กรเกษตรกรรายสินค้าที่มีอยู่เดิมสามารถดำเนินธุรกิจ/กิจกรรมให้บริการสมาชิก รวมทั้งเกษตรกรมีความสามารถด้านการจัดการฟาร์ม	๑. ร้อยละของเกษตรกรรุ่นใหม่ที่ได้รับการพัฒนาด้านการจัดการฟาร์ม	๓/๐	๓/๐	๓/๐	๓/๐	๓/๐	๑. ส่งเสริมให้เกษตรกรมีองค์ความรู้ด้านการจัดการฟาร์มสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติและแบ่งปันความรู้แก่เกษตรกรอื่น	๑. โครงการเสริมสร้างยุวเกษตรกรหรือทายาทเกษตรกร ๑.๑ กิจกรรมสร้างเกษตรกรต้นแบบรุ่นใหม่ด้านการจัดการฟาร์ม ๑.๒ กิจกรรมศูนย์สัมมาชีพต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง ๒. โครงการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมภาคการเกษตร ๓. โครงการเสริมสร้างยุวเกษตรกรหรือทายาทเกษตรกร ๓.๑ กิจกรรมสร้างจิตสำนึกด้านการเกษตรในสถานศึกษา	- สกจ./สกจ. - คณะกรรมการและกลุ่ม/องค์กร - หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง - อปท. - ภาคเอกชน - สถาบันการศึกษา - เกษตรกร - สัมมาชีพต้นแบบ - ปราชญ์เกษตร
เกษตรกรรวมตัวตั้งองค์กรรายสินค้าเกษตรหรือองค์กรเกษตรกรรายสินค้าที่มีอยู่เดิมสามารถดำเนินธุรกิจ/กิจกรรมให้บริการสมาชิก รวมทั้งเกษตรกรมีความสามารถด้านการจัดการฟาร์ม	๒. ร้อยละของศูนย์สัมมาชีพต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงสามารถเผยแพร่องค์ความรู้เกษตรกรนักเรียน และประชาชนทั่วไป - ร้อยละของสถานศึกษาสามารถจัดอบรมนักเรียนด้านการเกษตร	๓/๐	๓/๐	๓/๐	๓/๐	๓/๐			

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การสร้างความเข้มแข็งแก่เกษตรกร องค์กรเกษตรกร ยุวเกษตรกร และเครือข่าย (ต่อ)

เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					กลยุทธ์	โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ
		๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔			
เกษตรกรรวมตัวตั้งองค์กรรายสินค้าเกษตรหรือองค์กรเกษตรกรรายสินค้าที่มีอยู่เดิมสามารถดำเนินธุรกิจ/กิจกรรมให้บริการสมาชิก รวมทั้งเกษตรกรมีความสามารถด้านการจัดการฟาร์ม	๓. ร้อยละของตำบลเป้าหมายที่จัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบล มีการรวมกลุ่มจัดตั้งองค์กรเกษตรกรรายสินค้าเกษตรได้	๓/๐	๓/๐	๓/๐	๓/๐	๓/๐	๒. ส่งเสริมให้กรรมการและพนักงานขององค์กรเกษตรกรและกลุ่มยุวเกษตรกรมีความรู้ในการจัดการองค์กรและการดำเนินธุรกิจ/กิจกรรมรวมทั้งการสร้างเครือข่าย	๔.โครงการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบลเป็นเกษตรอุตสาหกรรม ๔.๑ กิจกรรมสร้างความเข้มแข็งแก่เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร (ขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาราคาสินค้าเกษตร)	
						๓. ติดตามและร่วมการดำเนินงานตามนโยบายเกษตรกรรมของส่วนราชการและภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง	๕. โครงการอบรมกรรมการ, พนักงาน องค์กรเกษตรกร หลักสูตร "การจัดการธุรกิจขององค์กรเกษตรกร" งานประจำ (การประสานงาน/บูรณาการ)	- สภจ./สภจ. - สภจ./สภจ. - คณะกรรมการและฝ่ายจัดการองค์กรเกษตรกร - อปท. -หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง	

ภาคผนวกที่ ๒
สรุปโครงการภายใต้ยุทธศาสตร์สภาเกษตรกรแห่งชาติ
ปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ สร้างระบบการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรให้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์	ชื่อโครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	กิจกรรม	งบประมาณ (ล้านบาท)					หน่วยงานรับผิดชอบ
					๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	
พัฒนากระบวนการรับรู้ข้อเท็จจริงของปัญหา นำปัญหามาวิเคราะห์จัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายและเสนอหน่วยงานรวมทั้งติดตามผลการทำงานช่วยเหลือ	โครงการพัฒนาสร้างความรู้ความเข้มแข็งเครือข่ายเกษตรกรสภาภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง	พัฒนาบทบาทของคณะผู้ปฏิบัติงานสภาเกษตรกรระดับตำบลให้เป็นที่ปรึกษาภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง	สนับสนุนการจัดประชุมคณะผู้ปฏิบัติงานสภาเกษตรกรระดับตำบลร่วมกับภาคีเครือข่าย	<p>๑. จัดประชุมคณะผู้ปฏิบัติงานสภาเกษตรกรระดับตำบลร่วมกับภาคีเครือข่าย ครั้งที่ ๑ เพื่อชี้แจงบทบาทหน้าที่ของคณะผู้ปฏิบัติงานในการเป็นกลไกประสานขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหา-จำแนกกลุ่มปัญหาและโครงการในตำบล พร้อมกำหนดแนวทางขับเคลื่อนแก้ไขปัญหา</p> <p>๒. จัดประชุมคณะผู้ปฏิบัติงานสภาเกษตรกรระดับตำบลร่วมกับภาคีเครือข่าย ครั้งที่ ๒ และ ๓</p> <ul style="list-style-type: none"> - เพื่อขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหา - ส่งเรื่องเกษตรกรเดือดร้อนปัญหาสำคัญในพื้นที่ให้ สกจ. ประสานยื่นเรื่องให้หน่วยงานรับผิดชอบแก้ไข - ร่วมกับสกจ. หน่วยงาน,ภาคีที่เกี่ยวข้องประสานดำเนินกิจกรรม/โครงการที่ได้จากแผนฯ ตำบล <p>๓. จัดประชุมคณะผู้ปฏิบัติงานสภาเกษตรกรระดับตำบล ครั้งที่ ๔ เพื่อติดตามความก้าวหน้าผลการแก้ไขปัญหา พร้อมรวบรวมผลการแก้ไขปัญหา</p>	๓๐.๕๔ ล้าน บาท	๓๐.๕๔ ล้าน บาท	๓๐.๕๔ ล้าน บาท	๓๐.๕๔ ล้าน บาท	๓๐.๕๔ ล้าน บาท	<ul style="list-style-type: none"> - สกจ. - สนง.สกจ. - หน่วยงานและภาคีเครือข่าย - คณะผู้ปฏิบัติงานสภาเกษตรกรตำบล

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ สร้างระบบการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรให้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์	ชื่อโครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	กิจกรรม	งบประมาณ (ล้านบาท)					หน่วยงานรับผิดชอบ
					๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	
การใช้เทคโนโลยีเครื่องมืออุปกรณ์ในการสำรวจจัดเก็บและประมวลผลข้อมูลเพื่อการแก้ไขปัญหา	โครงการพัฒนาศักยภาพการแก้ไขปัญหาเกษตรกร	๑) เพื่อจัดให้มีศูนย์ข้อมูลสารสนเทศทางการเกษตร เพื่อเป็นศูนย์กลางในการค้นคว้า ศึกษาหาความรู้ ข้อมูลทางการเกษตรใช้ประกอบการตัดสินใจทางการเกษตรของเกษตรกรและผู้ที่เกี่ยวข้อง ๒) ใช้ระบบเครือข่ายการสื่อสาร ส่งต่อข้อมูลทุกระดับ ตั้งแต่จังหวัด อำเภอ ตำบล หมู่บ้าน จนถึงเกษตรกรรายครัวเรือนในลักษณะสื่อสารแบบสองทาง	๑. กลุ่มเป้าหมายหลักคณะผู้ปฏิบัติงานสภาเกษตรกรระดับอำเภอ ตำบล	๑.จัดให้มีศูนย์ข้อมูลสารสนเทศ ที่รวบรวมข้อมูลทางการเกษตรที่ประมวลผลแล้ว ๓/๓/จังหวัด ๒. ตั้งทีม วิเคราะห์ข้อมูลทางการเกษตร ดำเนินการสังเคราะห์ แปรผล เป็นข่าวสารทางการเกษตร ๓.สื่อสารข้อมูลข่าวสารผ่านเครือข่ายจนถึงระดับหมู่บ้านเพื่อตัดสินใจทางการเกษตร ๔. รับข้อมูลข่าวสารจากเครือข่ายเพื่อส่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแก้ปัญหาหรือพัฒนา	๔.๐๐	๑๓.๔๓	๑๗.๓๕	๒๒.๕๓/	๒๒.๕๓/	-สภจ./สภจ -อปท. -หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง -สนง. -ภาคเอกชน -เกษตรกร ต้นแบบ

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ พัฒนาขีดความสามารถการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมที่สอดคล้องกับสภาพภูมิสังคม

กลยุทธ์	ชื่อโครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	กิจกรรม	งบประมาณ (ล้านบาท)					หน่วยงาน รับผิดชอบ
					๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	
พัฒนากระบวนการรวบรวมข้อมูลสภาพปัญหาในพื้นที่ การวิเคราะห์ศักยภาพเพื่อจัดทำโครงการ/กิจกรรมด้านการเกษตร	โครงการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบลเป็นเกษตรอุตสาหกรรม	๑) เพื่อพัฒนาเกษตรกรให้มีความรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงสามารถจัดทำแผนพัฒนาร่วมกันนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างทางการเกษตร	๑) ส่งเสริมการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบล และสร้างความเข้มแข็งแก่เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรรายสินค้าเกษตรทุกตำบลทั่วประเทศ รวม ๓,๔๐๓ ตำบล โดยดำเนินการไปแล้วในปี ๒๕๕๙ จำนวน ๘๘๘ ตำบล -ปี ๒๕๖๐ ดำเนินการอีกอำเภอละ ๑ ตำบล รวม ๘๘๘ ตำบล -ปี ๒๕๖๑-ปี ๒๕๖๒ ปีละ ๑,๘๗๕ ตำบล รวม ๓,๗๕๐ ตำบล -ปี ๒๕๖๓ จำนวน ๑,๘๗๗ ตำบล	กิจกรรมที่ ๑ จัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบล -รวบรวมวิเคราะห์ข้อมูลด้านการเกษตร ปัญหา/ความต้องการ -จัดเวทีประชาคมกำหนดวิสัยทัศน์ /ยุทธศาสตร์/กลยุทธ์/โครงการ - ได้อย่างน้อย ๕ ปัญหา ได้แก่ ปัญหาราคาสินค้าหนี้สิน ที่ดิน แหล่งน้ำ สวัสดิการ สิทธิเกษตรกร และการไม่ได้รับความเป็นธรรม	๑๑.๑๖ ล้าน บาท	๑๑.๑๖ ล้าน บาท	๑๑.๑๖ ล้าน บาท	๑๑.๑๖ ล้าน บาท	๑๑.๑๖ ล้าน บาท	- สภจ./สภจ - อปท. - คณะผู้ปฏิบัติงานสภาเกษตรกรตำบล - หน่วยงานราชการ - องค์กรภาคประชาชน - เอกชน - ชกส.

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ พัฒนาขีดความสามารถการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมที่สอดคล้องกับสภาพภูมิสังคม (ต่อ)

กลยุทธ์	ชื่อโครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	กิจกรรม	งบประมาณ (ล้านบาท)					หน่วยงาน รับผิดชอบ
					๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	
พัฒนากระบวนการรวบรวมข้อมูลสภาพปัญหาในพื้นที่ การวิเคราะห์ศักยภาพเพื่อจัดทำโครงการ/กิจกรรมด้านการเกษตร	โครงการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมในตำบลเป้าหมายหรือพัฒนาแก้ไขเกษตรอุตสาหกรรม	๒) จัดตั้งองค์กรเกษตรกรรายสินค้าเกษตรในตำบลเป้าหมายหรือพัฒนาแก้ไขเกษตรอุตสาหกรรม	๒) ส่งเสริมสนับสนุนเกษตรกรหรือองค์กรเกษตรกรรายสินค้าเกษตรพัฒนาเป็นเกษตรอุตสาหกรรม หรือ SME เกษตรกรจำนวน ๑,๒๓๕ ตำบล (ร้อยละ ๑๗ ของตำบล) ที่จัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมในปีที่ผ่านมา	<p>กิจกรรมที่ ๒ ขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาการค้าสินค้า โดยสร้างความเข้มแข็งองค์กรเกษตรกรรายสินค้า ปี ๒๕๖๐</p> <p>- จัดตั้งองค์กรรายสินค้าเกษตรใหม่หรือพัฒนาองค์กรเกษตรกรรายสินค้าเกษตรเดิมที่มีในตำบล จำนวน ๔๔๔ ตำบล</p> <p>กิจกรรมที่ ๓ ขับเคลื่อนแก้ไขปัญหาน้ำล้น ที่ดินทำกิน แหล่งน้ำสวัสดิการ สิทธิเกษตรกรและการไม่ได้รับความเป็นธรรม</p> <p>- ส่งเรื่องให้หน่วยงานรับผิดชอบแก้ไข</p> <p>- ติดตามผลการแก้ไขปัญหา</p> <p>กิจกรรมที่ ๔ ขับเคลื่อนองค์กรเกษตรกรรายสินค้า จัดตั้งปีที่ผ่านมาเป็นเกษตรอุตสาหกรรม ร้อยละ ๑๗ ของจำนวนองค์กรเกษตรกรรายสินค้าที่จัดตั้งปีที่ผ่านมา</p>	๑๑.๑๖ ล้านบาท	๑๑.๑๖ ล้านบาท	๑๑.๑๖ ล้านบาท	๑๑.๑๖ ล้านบาท	๑๑.๑๖ ล้านบาท	<ul style="list-style-type: none"> - สภจ./สภจ - อปท. - คณะผู้ปฏิบัติงานสภาเกษตรกรตำบล - หน่วยงานราชการ - องค์กรภาคประชาชน - เอกชน - ชกส.

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การสร้างความเข้มแข็งแก่เกษตรกร องค์กรเกษตรกร ยุวเกษตรกร และเครือข่าย

กลยุทธ์	ชื่อโครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	กิจกรรม	งบประมาณ (ล้านบาท)					หน่วยงานรับผิดชอบ
					๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	
ส่งเสริมให้เกษตรกรมีองค์ความรู้ด้านการจัดการฟาร์ม สามารถนำความรู้ไปปฏิบัติและแบ่งปันความรู้แก่เกษตรกรอื่น	โครงการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเกษตร โดยภาคการเกษตรสร้างให้เกิดความแตกต่างของสินค้าเกษตรหรือกรรมวิธีการผลิตแปรรูปและการตลาดที่แตกต่างเพิ่มมูลค่าให้สูงขึ้น	เพื่อสร้างหรือพัฒนานวัตกรรมเกษตร โดยยกระดับและสร้างให้เกิดความแตกต่างของสินค้าเกษตรหรือกรรมวิธีการผลิตแปรรูปและการตลาดที่แตกต่างเพิ่มมูลค่าให้สูงขึ้น	เกษตรกรหรือกลุ่ม/องค์กรเกษตรกรสามารถสร้างหรือพัฒนานวัตกรรมเกษตรจังหวัดละ ๑ นวัตกรรมต่อปี หรือปีละ ๓/๓ นวัตกรรมรวม ๕ ปี จำนวนทั้งสิ้น ๓๘๕ นวัตกรรม	๑) สกจ.ร่วมกับคณะผู้ปฏิบัติงานสภาเกษตรกรอำเภอเป้าหมาย รวบรวมผลการศึกษา วิจัยนวัตกรรมเกษตรที่ประสบผลสำเร็จ พร้อมประสานความต้องการองค์ความรู้นวัตกรรมเกษตรดังกล่าวจากเกษตรกร หรือกลุ่ม/องค์กรที่สอดคล้องกัน ๒) จัดประชุมชี้แจงเกษตรกรและองค์กรเกษตรกรเป้าหมายที่สนใจเข้าร่วมโครงการ พร้อมกำหนดปฏิทินงานสร้างนวัตกรรม ๓) จัดอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีแบบมีส่วนร่วมของเกษตรกร/องค์กรเกษตรกรเป้าหมายร่วมปฏิบัติจริง เพื่อให้เกิดนวัตกรรม ๔) ให้คำแนะนำแก่เกษตรกร หรือองค์กรเกษตรกรเป้าหมายจัดเก็บรวบรวมข้อมูล วิถีปฏิบัติและผลการดำเนินงานพัฒนานวัตกรรมตามขั้นตอน ๕) จัดประกวดให้รางวัลยกย่อง และรวบรวมข้อมูล ผลงานนวัตกรรมเกษตรของจังหวัด	๐.๖๙๓	๕.๐๘๓/๓	๕.๐๘๓/๓	๕.๐๘๓/๓	๕.๐๘๓/๓	- สกจ./สกจ. - คณะผู้ปฏิบัติงานเครือข่ายสภาเกษตรกรตำบล/อำเภอ - หน่วยงานที่มีองค์ความรู้เทคโนโลยี - อบท. - ภาคราชการ - ช.ก.ส. - สกช.

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ สนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาสินค้าของเกษตรกรสู่เกษตรอุตสาหกรรม

กลยุทธ์	ชื่อโครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	กิจกรรม	งบประมาณ (ล้านบาท)					หน่วยงาน รับผิดชอบ
					๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	
การจัดตั้ง และสร้าง เครือข่าย ของ เกษตรกร องค์กร เกษตรกร รายสินค้า รวมทั้งการ สร้าง เครือข่าย	โครงการ จัดทำ แผนพัฒนา เกษตรกรรม ตำบลเป็น เกษตร อุตสาหกรรม	ปรับระบบการ ผลิตและ การตลาดสินค้า ของเกษตรกรใน ตำบล สร้าง มูลค่าเพิ่มใน รูปแบบเกษตร อุตสาหกรรม และ SMEs เกษตร	ส่งเสริม สนับสนุน เกษตรกร หรือ องค์กรเกษตรกร พัฒนาเป็นเกษตร อุตสาหกรรมหรือ SME เกษตร จำนวน ๑,๓๒๕ ตำบล (ร้อยละ ๑๓ ของ ตำบลที่จัดทำ แผนพัฒนา เกษตรกรรมในปีที่ ผ่านมา)	ขับเคลื่อนองค์กร เกษตรกรรายสินค้าที่ จัดตั้งปีที่ผ่านมาเป็น เกษตรอุตสาหกรรม ร้อยละ ๑๓ ของ ตำบลที่จัดทำ แผนพัฒนา เกษตรกรรมในปีที่ ผ่านมา)	งบประมาณอยู่ในโครงการจัดทำ แผนพัฒนาเกษตรกรตำบลเป็นเกษตร อุตสาหกรรม ภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ ๒ แล้ว					- สภจ./สภจ. - อบท. - คณะ ผู้ปฏิบัติงาน สภาเกษตรกร ตำบล - หน่วยงาน ราชการ - องค์กรภาค ประชาชน - เอกชน - ชกส.

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ